

2020 M. BENDROJO PRIĖMIMO Į LIETUVOS AUKŠTĄSIAS MOKYKLAS APŽVALGA

1 lentelė. Lyginamieji duomenys

Rodiklis	2020	2019	2018
Stojimo metų brandos atestatus bendrojo ugdymo mokyklose gavusiųjų skaičius	20 879	21 983	23 640
Skirta valstybės finansuojamų ir studijų stipendijų vietų:	16 499	13 186	16 812
iš jų universitetams	10 349	7 762	7 801
iš jų kolegijoms	6 150	5 424	9 011
Pateikusių prašymus ir turinčių brandos atestatą bei bent vieną pageidavimą skaičius,	30 281	28 523	28 901
iš jų vidurinį išsilavinimą įgijo stojimo metais	13 629	14 331	15 203
Konkurse dalyvavusių ir turinčių teisę į vf / vnf/st studijų vietas skaičius,	16 869	16 291	16 993
iš jų einamųjų metų atestatus turinčių asmenų	8 662	10 124	9 272
Priimtųjų studijuoti valstybės finansuojamose ir su studijų stipendijomis vietose skaičius,	13 465	11 770	12 111
iš jų universitetuose	9 163	7 096	7 124
iš jų kolegijose	4 302	4 674	4 987
Priimtųjų studijuoti valstybės nefinansuojamose studijų vietose skaičius:	6 804	7 532	8 644
iš jų universitetuose	2 545	3 600	3 657
iš jų kolegijose	4 259	3 932	4 987
Į vf ir vnf/st vietas priimta studijuoti stojimo metų abiturientų	7 519	7 721	7 098

Bendroji informacija.

Bendrąjį priėmimą į Lietuvos aukštąsias mokyklas nuo 2009 m. švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliojimu atlieka Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO).

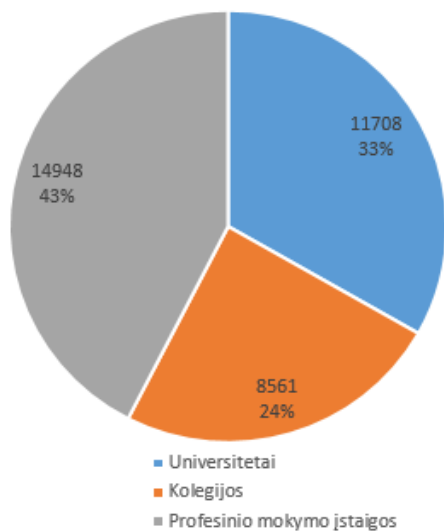
Bendrajame priėmime 2020 m. dalyvavo 36 aukštosios mokyklos (17 universitetų – 12 valstybinių ir 5 privatūs bei 19 kolegijų – 12 valstybinių ir 7 privačios).

2020 m. bendrojo priėmimo į aukštąsias mokyklas metu LAMA BPO prašymus pateikė ir bent vieną pageidavimą įrašė 30 281 brandos atestatus turintis asmuo (2019 m. – 28 523). Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus minimalius rodiklius ir mažiausią stojamąjį konkursinį balą valstybės finansuojamoms vietoms užimti ar studijų stipendijai gauti pagal pateiktus pageidavimus tenkino 16 869 asmenys (2019 m. – 16 291).

Per du etapus vykusius konkursus įveikė ir studijų sutartis su aukštosiomis mokyklomis pasirašė 20 237 stojantieji, (2019 m. – 19 255), t. y. 5 proc. daugiau negu 2019 m. Studijų sutartis pasirašė 11 372 šių metų abiturientai (2019 m. – 11 974). Lietuvos abiturientų, palyginti su praėjusiais metais, vėl sumažėjo: bendrojo ugdymo mokyklose šiemet įteikti 20 879 brandos atestatai (2019 m. – 21 988), profesinio mokymo įstaigose – 3 781 (2019 m. – 4 093).

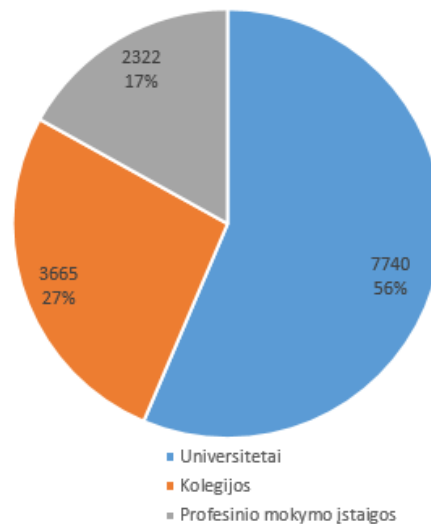
Vasarą priėmimas vyko ir į profesinio mokymo įstaigas. 1 pav. parodyta, kaip iki mokslo metų pradžios priimtų asmenų skaičius pasiskirstė per visus tris sektorius.

2020 m. priimtųjų su viduriniu išsilavinimu pasiskirstymas pagal sektorius

a)

2020 m. priimtųjų su 2020 m. įgytu viduriniu išsilavinimu pasiskirstymas pagal sektorius

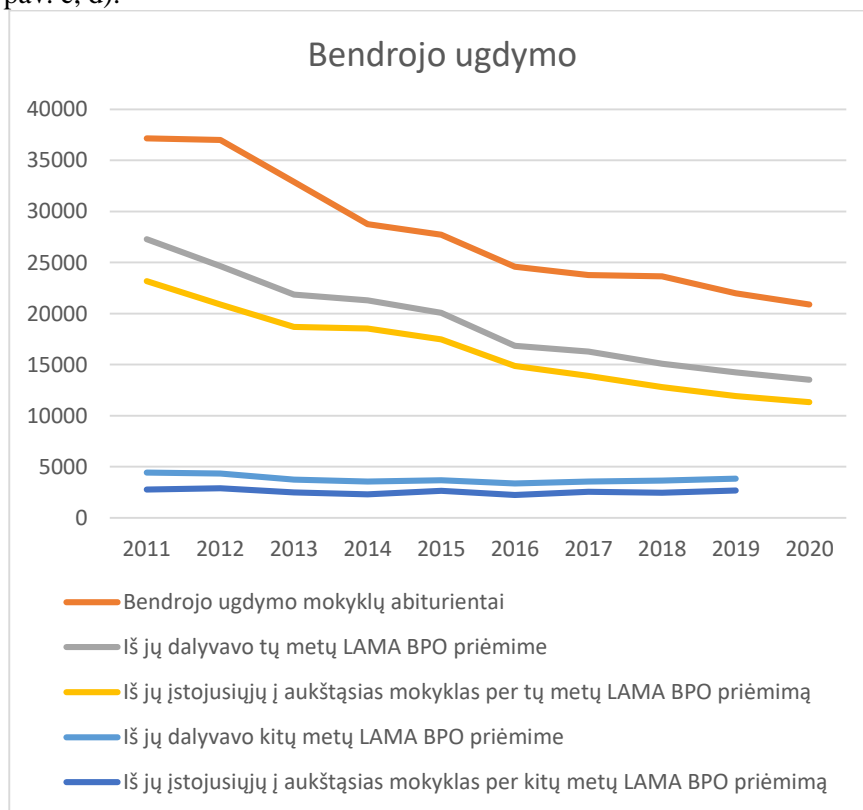

b)

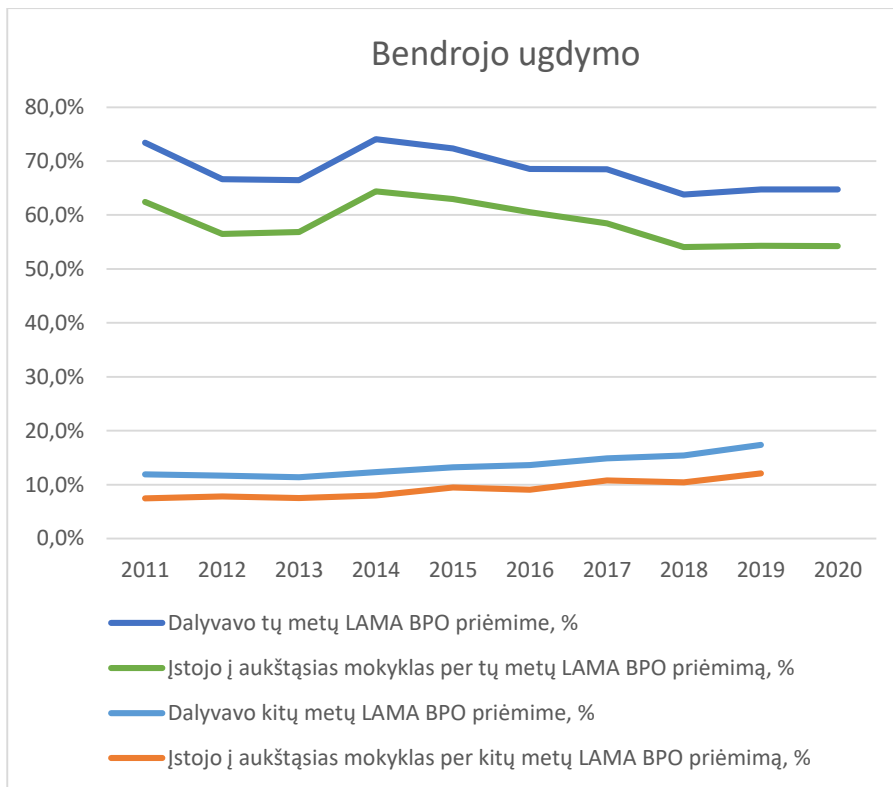
1 pav. 2019 m. priimtųjų pasiskirstymas pagal sektorius

Stojančiųjų skaičius ir jų pasirengimas.

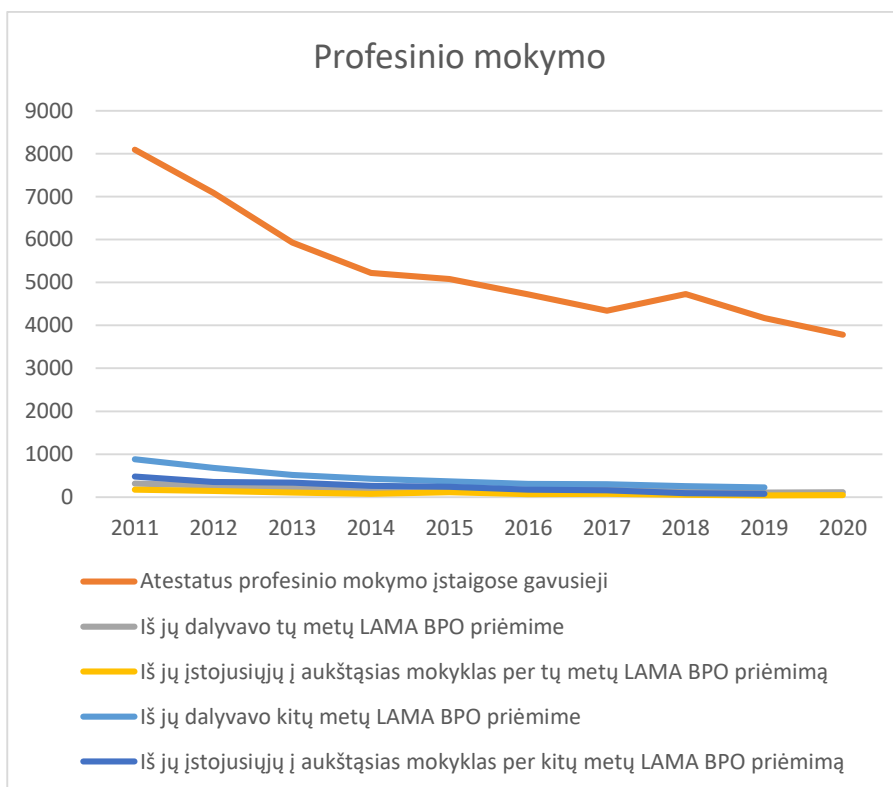
Įstoti į šalies aukštąsias mokyklas šiemet siekė tokia pati santykinė dalis bendrojo ugdymo mokyklų abiturientų kaip ir pernai – 64,7 proc., tačiau abiturientų šiais metais mažiau, todėl ši dalis sudarė 13 516 abiturientų, kai pernai – 14 231 (2 pav. a, b). Į universitetus ir kolegijas įstojo 11 320 arba 54,2 proc. šių metų Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų abiturientų (2019 m. – 11 934 arba 54,3 proc.). Šiemet įstoti į aukštąsias mokyklas bandė 115 asmenų, vidurinį išsilavinimą šiemet įgijusių profesinio mokymo įstaigose, įstojo 50 (arba 1,3 proc. visų profesinio mokymo įstaigų 2020 m. absolventų), iš jų tik 17 į valstybės finansuojamas studijų vietas (2 pav. c, d).

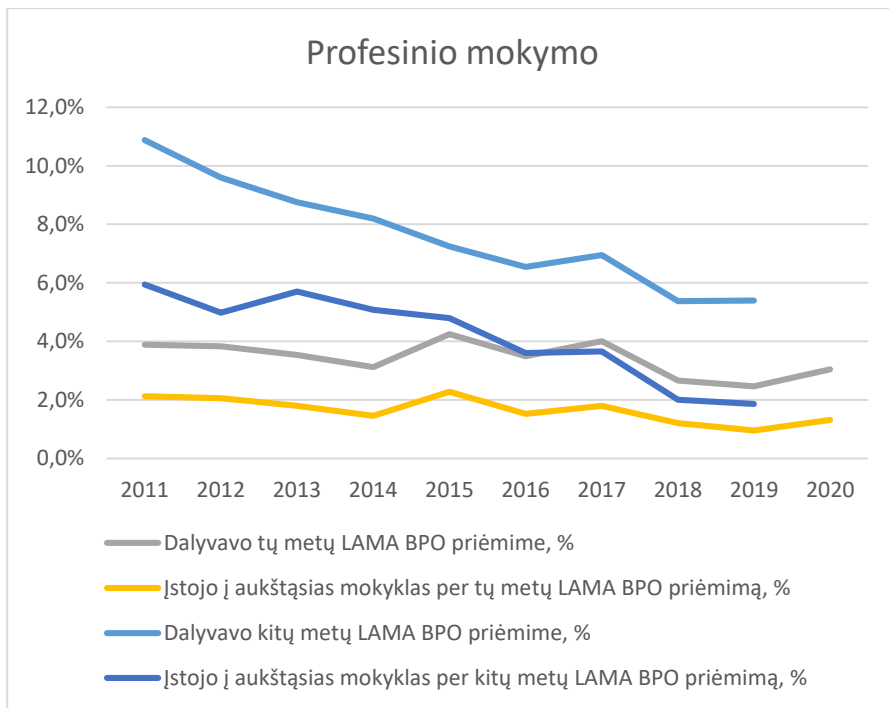
a)

b)

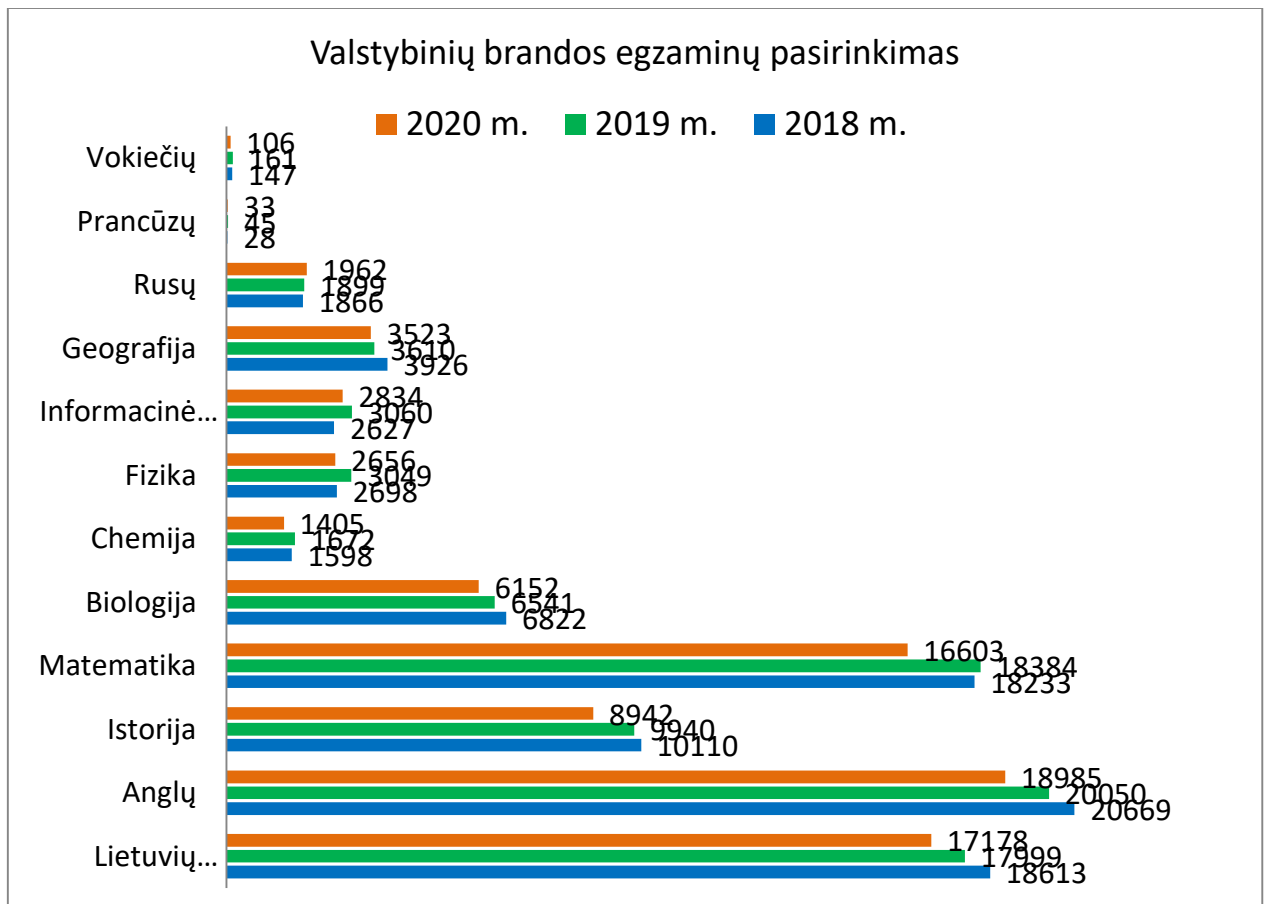
c)

d)

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

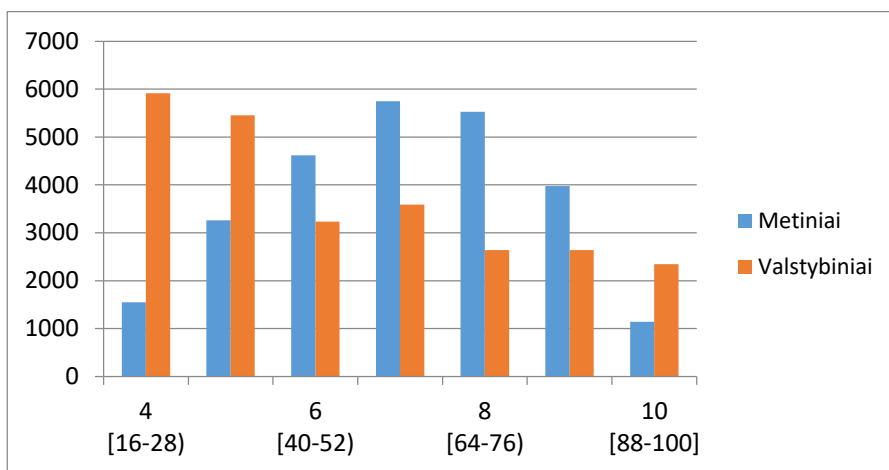
2 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų abiturientų ir profesinio mokymo įstaigų absolventų dalyvavimas bendrajame priėmime į aukštąsias mokyklas

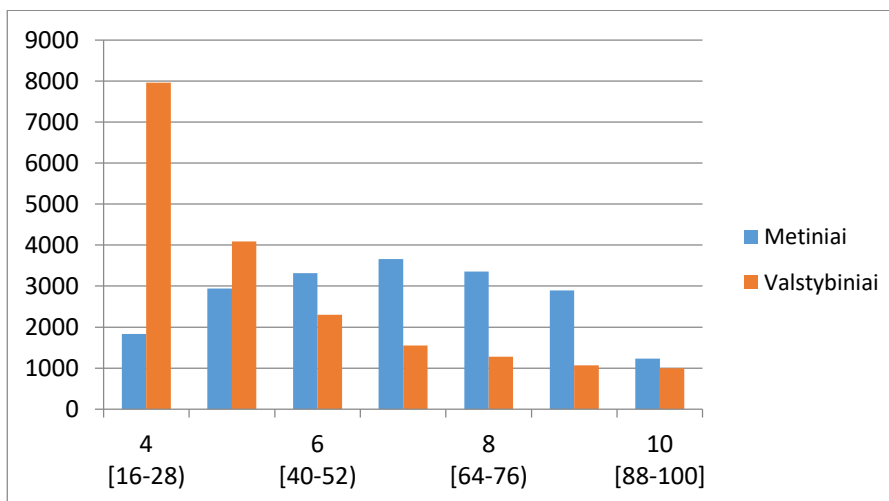
3 pav. Valstybinių brandos egzaminų rinkimasis (NŠA duomenys)

Šiais metais pasirinkusių VBE mažėjo (3 pav.). Pavasarį dėl pandemijos dar įvyko neigiamų pokyčių – dalis abiturientų atsisakė rudenį pasirinktų dalykų brandos egzaminų, todėl jų galimybės rinktis valstybės finansuojamas studijas susiaurėjo. Tą itin pajuto gamtos mokslų, IT, inžinerinės studijos, humanitarinių mokslų studijų kryptys, nes laikančių fizikos, chemijos ir informacinių technologijų egzaminus jau nesiekia nė 10 proc., o ir matematikos VBE šiemet įveikė tik du trečdaliai pasirinkusiųjų. Jei toks kryptis tęstųsi, šalies pramonės ir visos ekonomikos raidai svarbios studijų kryptys, tokios kaip inžinerija, informatika, fiziniai mokslai, negalės užtikrinti inžinerinės pramonės atsinaujinimo ir plėtros, prastės investicijų trauka. Matematikos ir gamtos dalykų (STEAM) rinkimasis ir mokymasis gimnazijose turėtų vykti įprastu Vakarų šalims mastu.

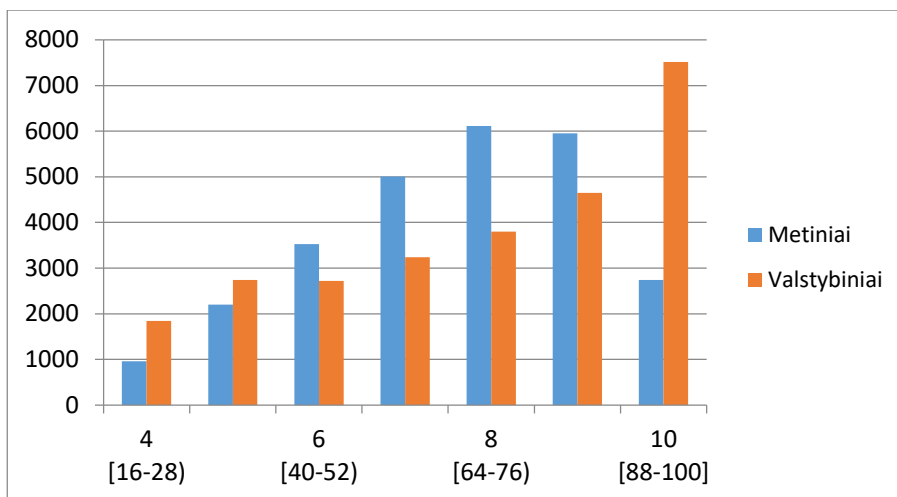
Nors valstybiniai brandos egzaminai vykdomi jau daug metų, mokyklose rašomų metinių pažymių ir atitinkamų valstybinių brandos egzaminų įvertinimų skirtumai nemažėja (4 pav.). Kadangi šios neatitikties dėsningumai metai iš metų nesikeičia, priežastys laikytinos sisteminėmis, jas lemia ugdymo programų ir egzaminų užduočių turinio skirtumai, atitinkamų dalykų kvalifikuotų mokytojų stygius ir kt.

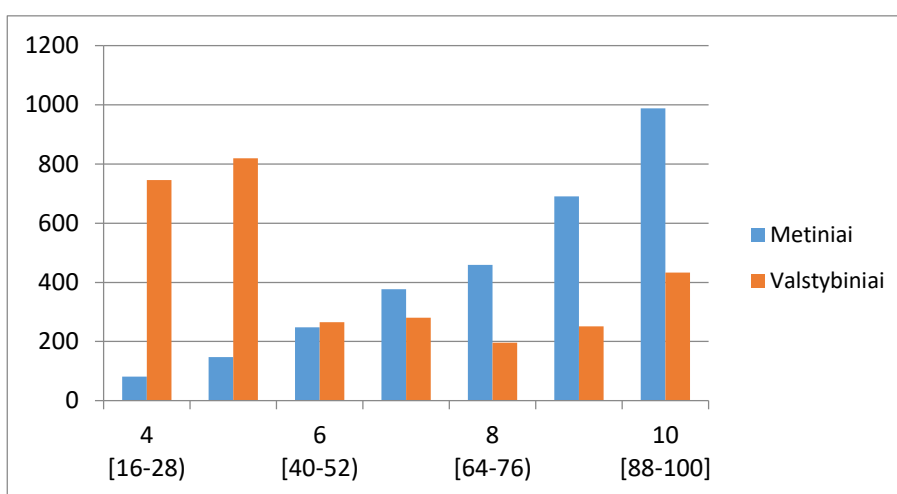
a)

b)

c)

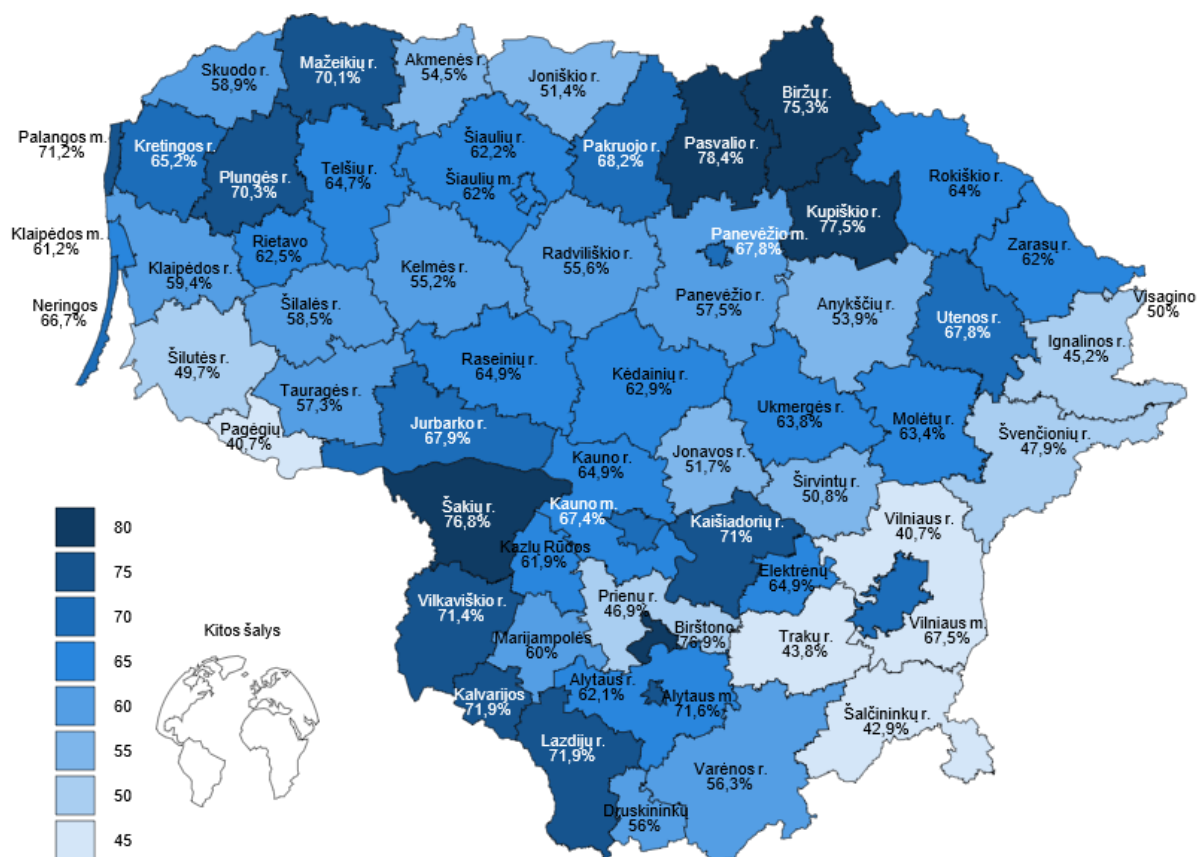
d)

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

4 pav. Metinių pažymių ir VBE įvertinimų neatitiktis 2019 m. (a – lietuvių kalba ir literatūra, b – matematika, c) anglų kalba, d) informacinės technologijos)

Regionų ir didžiųjų miestų abiturientų parengimo kontrastai šiemet mažesni nei ankstesniais metais, bet visgi aukštesnį konkursinį balą, apskaičiuotą švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus reikalavimus, lengviau pasiekia didžiausių Lietuvos miestų abiturientai (5 pav.).

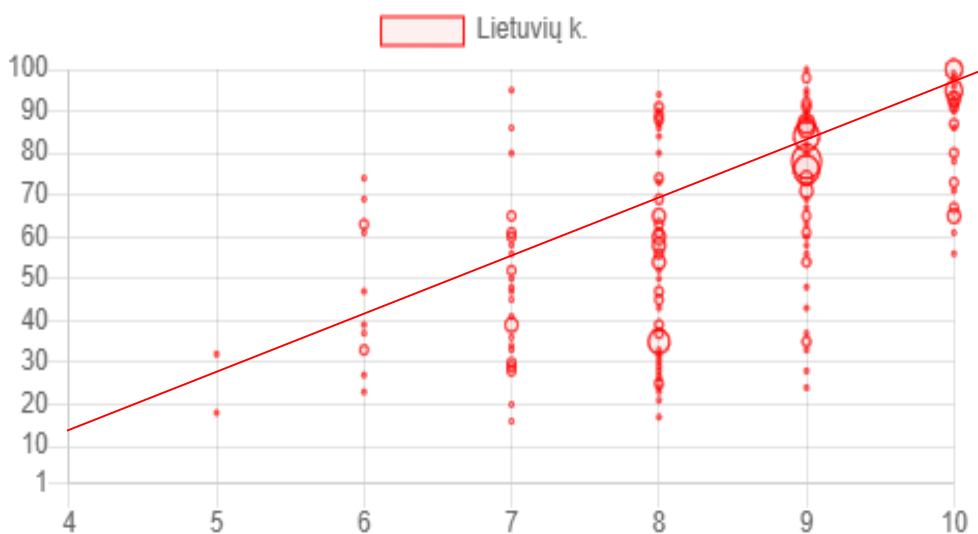
Atskirų aukštųjų mokyklų, ypač regioninių kolegijų, priėmimo rezultatus lemia ir šalyje vykstantys gilūs migraciniai procesai. Kaip parodyta 6 pav., apie 40 proc. stojančiųjų yra iš Vilniaus ir Kauno miestų bei rajonų (Vilniaus miesto ir rajono – 25 proc., Kauno miesto ir rajono – 15 proc.).

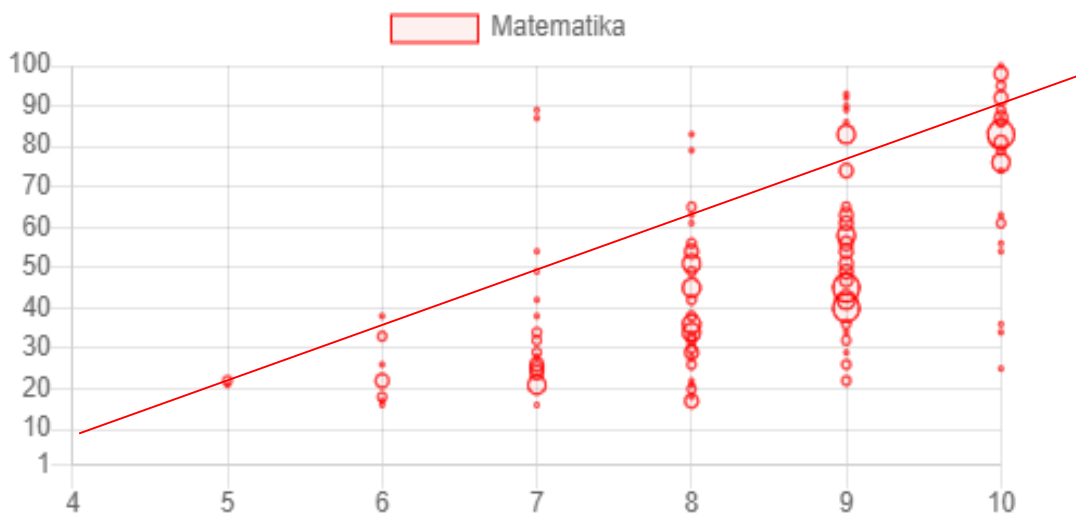
7 pav. VF vietos reikalavimus tenkinančių 2020 m. abiturientų dalis palyginus su visais savivaldybės stojančiais, baigusiais mokyklas 2020 metais

Nepaisant mažo stojančiųjų skaičiaus iš kai kurių savivaldybių, pasirengusiųjų studijuoti aukštojoje mokykloje santykinė dalis jose neretai būna didesnė, nei didžiuosiuose miestuose (7 pav.). Gero pasirengimo lyderiai šiemet yra Pasvalio, Kupiškio, Šakių ir kitos savivaldybės (reikalavimus atitinka 75-78 proc. stojančiųjų). Tačiau dalies savivaldybių, pvz., Pagėgių, Vilniaus rajono stojančiųjų, atitinkančių valstybės finansuojamoms vietoms nustatytus reikalavimus, dalis vos perkopia 40 proc.

Nerimą kelia ir labai dideli abiturientų pasiekimų kontrastai pagal atskiras bendrojo ugdymo mokyklas. Daugelio mokyklų abiturientų metiniai pažymiai menkai koreliuoja su valstybinių brandos egzaminų įvertinimais, tas pastebima net pirmojo reitingų penkiadešimtuko gimnazijose (8 a, b pav.).

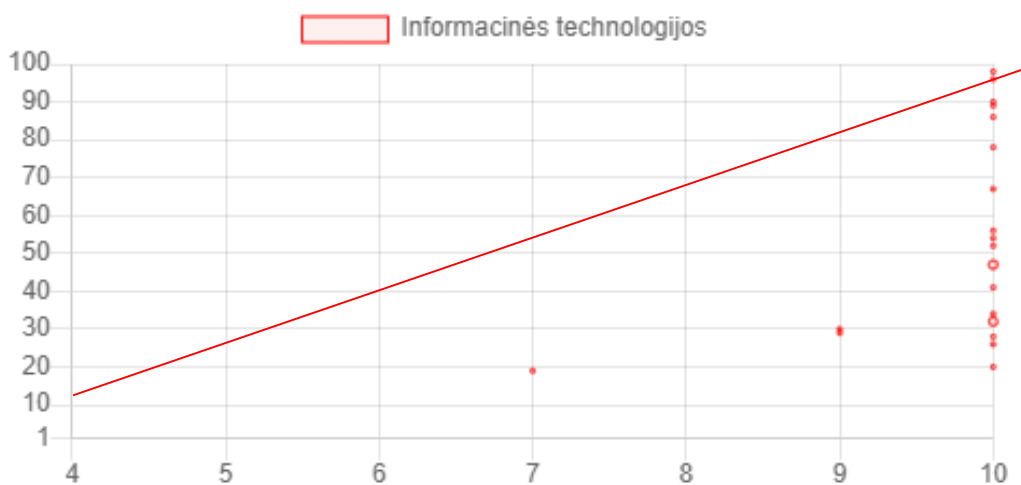

a)

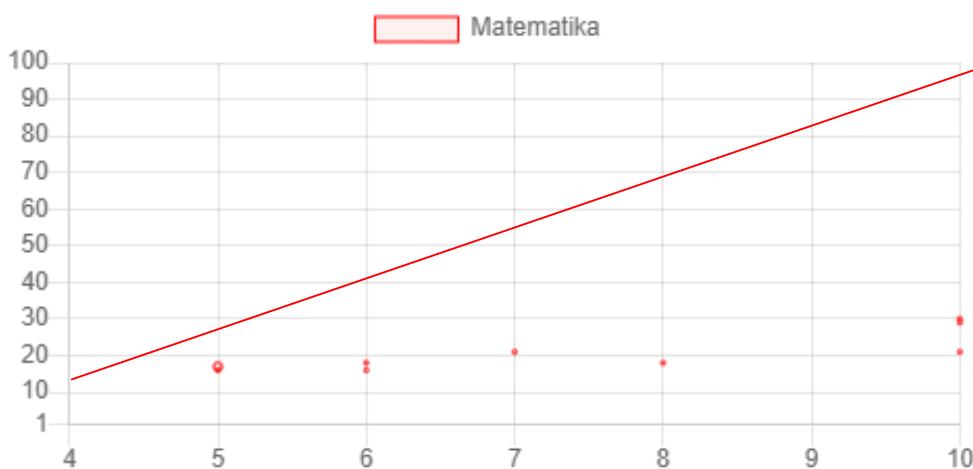

b)

8 pav. Stojančiųjų iš X gimnazijos (216 stojančiųjų) metinių pažymių ir valstybinių brandos egzaminų įvertinimų sąryšis

a)

b)

9 pav. Stojančiųjų metinių pažymių ir valstybinių brandos egzaminų įvertinimų sąryšis: a) informacinės technologijos, Y gimnazija (iš viso 141 stojantysis); b) matematika, Z gimnazija (iš viso 39 stojantieji)

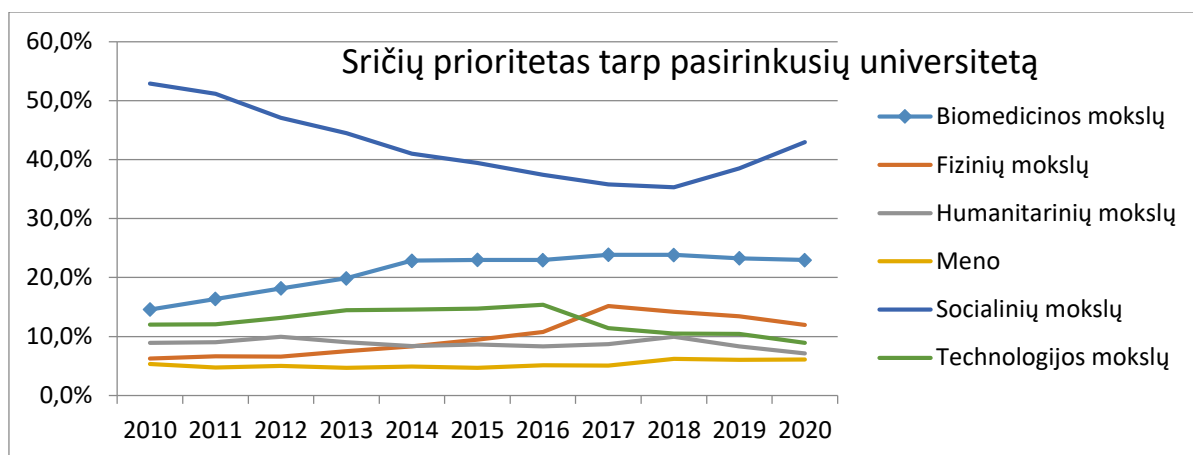
Turime nemaža pavyzdžių, kai mokyklos abiturientų kurio nors dalyko metiniai pažymiai yra maksimalūs, bet valstybinis brandos egzaminas to nepatvirtina (9 a, b pav.).

Stojančiųjų prioritetai.

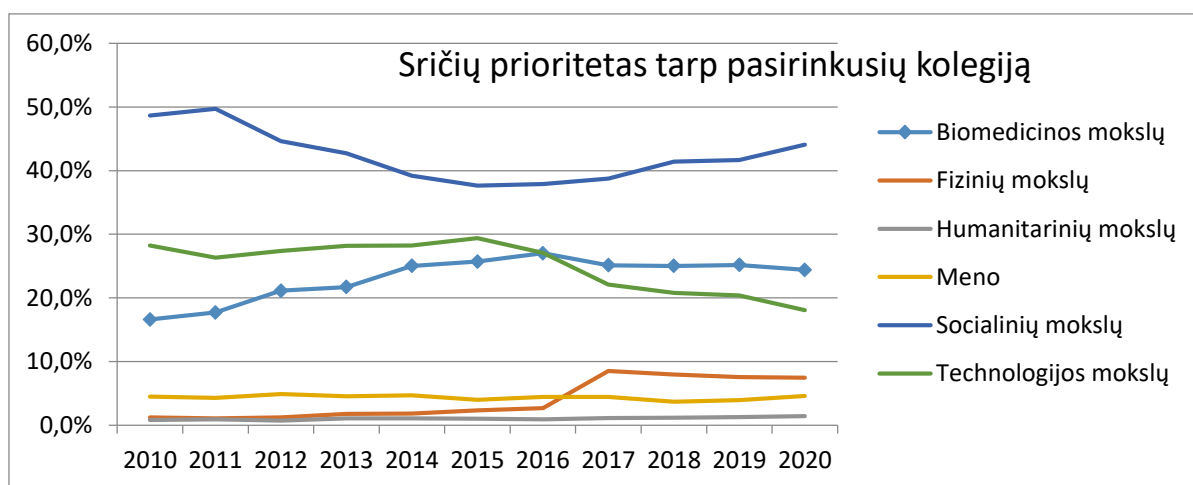
Pirmojo etapo metu 60 proc. stojančiųjų (2019 m. – 58 proc.) aukščiausiu prioritetu rinkosi universitetų studijų programas, 40 proc. (2019 m. – 42 proc.) – kolegijų. Pirmojo etapo metu 55 proc. stojančiųjų į universitetus buvo tų pačių metų abiturientai (2019 m. – 61,9 proc.), kolegijų sektoriuje jų mažiau – tik 32,5 proc. (2019 m. – 37,3 proc.).

Tiek universitetų, tiek kolegijų sektoriuose trauka į atskiras studijų sritis kinta (10 pav.). Praėjusiais metais atrodė, kad universitetuose stojančiųjų trauka į socialinius mokslus pernai stabilizavosi, tačiau ji šiemet gerokai išaugo, taip pat ji didėja ir kolegijų sektoriuje, ypač į valstybės nefinansuojamas vietas (10 pav.). Šiemet universitetuose socialinius mokslus rinkosi 42,9 proc. stojančiųjų (2019 m. – 38,5 proc.), kolegijose – 44,1 proc. (2019 m. – 41,7 proc.). Deja, stojančiųjų į su informacinėmis technologijomis, matematika susijusias studijas universitetuose teliko 12 proc. (pernai – 13,4 proc.) (6 pav.). Universitetuose ir kolegijose pagal pirmąjį prioritetą biomedicinos mokslai yra gerokai populiariausi už technologijos mokslus, pastaruosius besirenkančiųjų sparčiai mažėja abiejuose sektoriuose: universitetuose biomedicinos mokslus renkami apie 23 proc., kolegijose – apie 24,4 proc., o technologijos mokslus universitetuose – jau tik 8,9 proc. (2019 m. – 10,4 proc.), kolegijose – 18,1 proc. (2019 m. – 20,4 proc.). Trauka į meno sritį stabili, universitetų sektoriuje siekia 6,1 proc. (2019 m. – 6 proc.), kolegijų – 4,6 proc. (2019 m. – 3,9 proc.).

Pagal naująją studijų klasifikaciją studijų sritis pakeitė studijų kryptių grupės. 2 lentelėje pateiktas šiais ir praėjusiais metais stebėtas stojančiųjų pirmojo pageidavimo pasiskirstymas pagal studijų kryptis. Universitetų sektoriuje populiariausia socialinių mokslų grupė, kolegijų – verslo ir viešosios vadybos grupė.

a)

b)

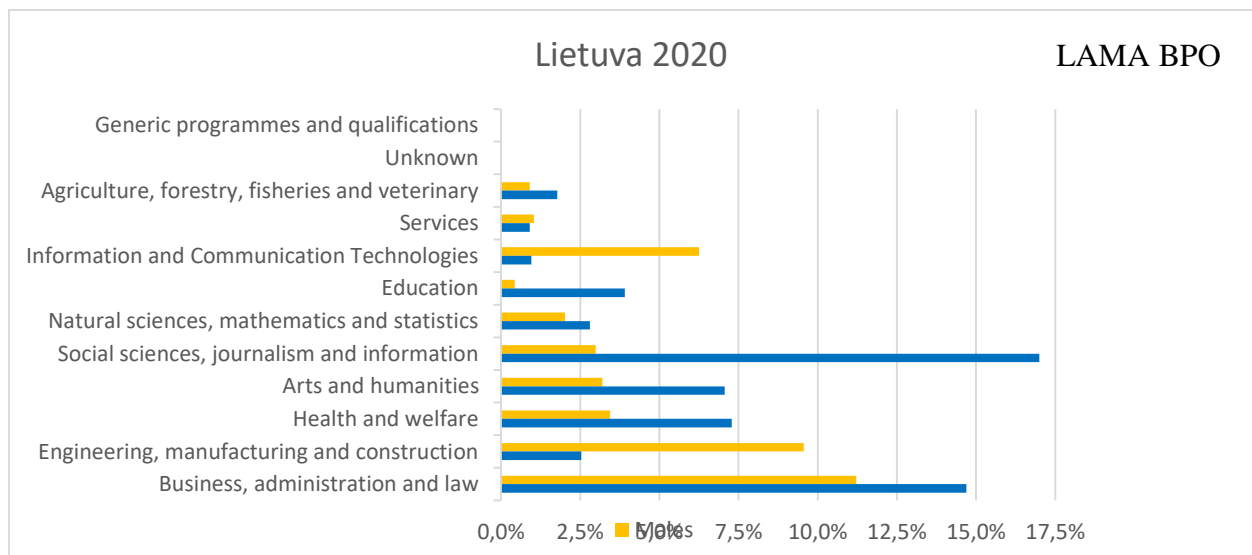
Duomenų šaltinis: LAMA BPO

10 pav. Stojančiųjų prioritetai pagal studijų sritis

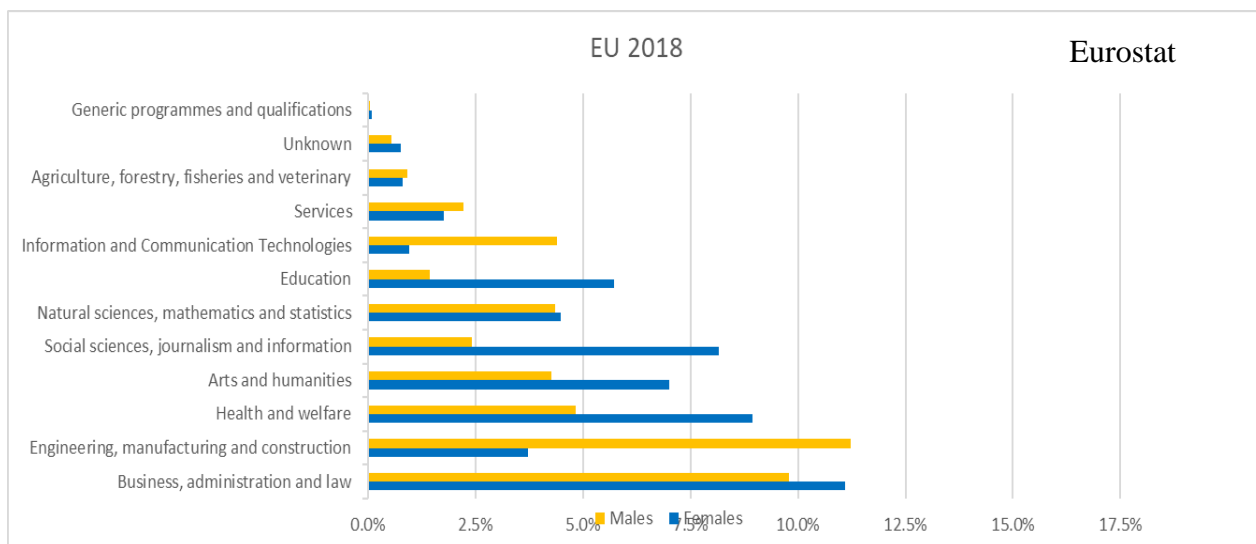
2 lentelė. Studijų krypčių grupių populiarumas stojančiųjų prašymuose pagal pirmąjį prioritetą

Studijų kryptis	2020 m.		2019 m.	
	Stojančiųjų universitetuose, %	Stojančiųjų kolegijose, %	Stojančiųjų universitetuose, %	Stojančiųjų kolegijose, %
Fiziniai mokslai	1,7	0,13	1,62	0,23
Gyvybės mokslai	2,56	-	2,55	-
Humanitariniai mokslai	7,11	1,44	8,32	1,27
Informatikos mokslai	8,79	7,31	10,2	7,34
Inžinerijos mokslai	8,2	15,6	9,39	17,36
Matematikos mokslai	1,46	-	1,6	-
Menai	6,08	4,57	6,02	3,93
Socialiniai mokslai	19,31	9,44	18,83	8,38
Sportas	1,95	-	2,26	-
Sveikatos mokslai	15,73	22,17	15,62	23,04
Technologijų mokslai	0,73	2,46	1,05	3,03
Teisė	5,84	1,72	4,7	1,75
Ugdymo mokslai	4,27	5,15	2,38	3,22
Verslo ir viešoji vadyba	13,53	27,77	12,6	28,32
Veterinarijos mokslai	1,14	0,73	1,16	0,87
Žemės ūkio mokslai	1,59	1,5	1,69	1,26

Pastebimai pakito ir priimtųjų dalis pagal atskiras švietimo sritis. Jei šių metų priimtųjų į aukštąsias mokyklas duomenis pagal švietimo sritis (ISCED klasifikacija) palyginti su 28 ES valstybių Eurostat 2018 m. duomenimis, inžinerijos ir technologijų pirmakursių priimta mažiau nei ES vidurkis, nors dar 2018 m. vien vaikinų dalis sudarė 16,5 proc. (11 a, b pav.). Tuo tarpu labai išaugo studijuojančių socialinius mokslus, dabar jų dvigubai daugiau nei ES vidurkis (11 a, b pav.). Visgi reikia atkreipti dėmesį, kad vos ne pusę šios srities studentų sudaro mokantieji už savo studijas. Panaši situacija ir verslo, vadybos bei teisės srityje.

a)

b)

11 pav. Priimtųjų į aukštąsias mokyklas struktūra pagal švietimo sritis: a) LAMA BPO 2020 m. duomenys; b) Eurostat 2018 m. duomenys

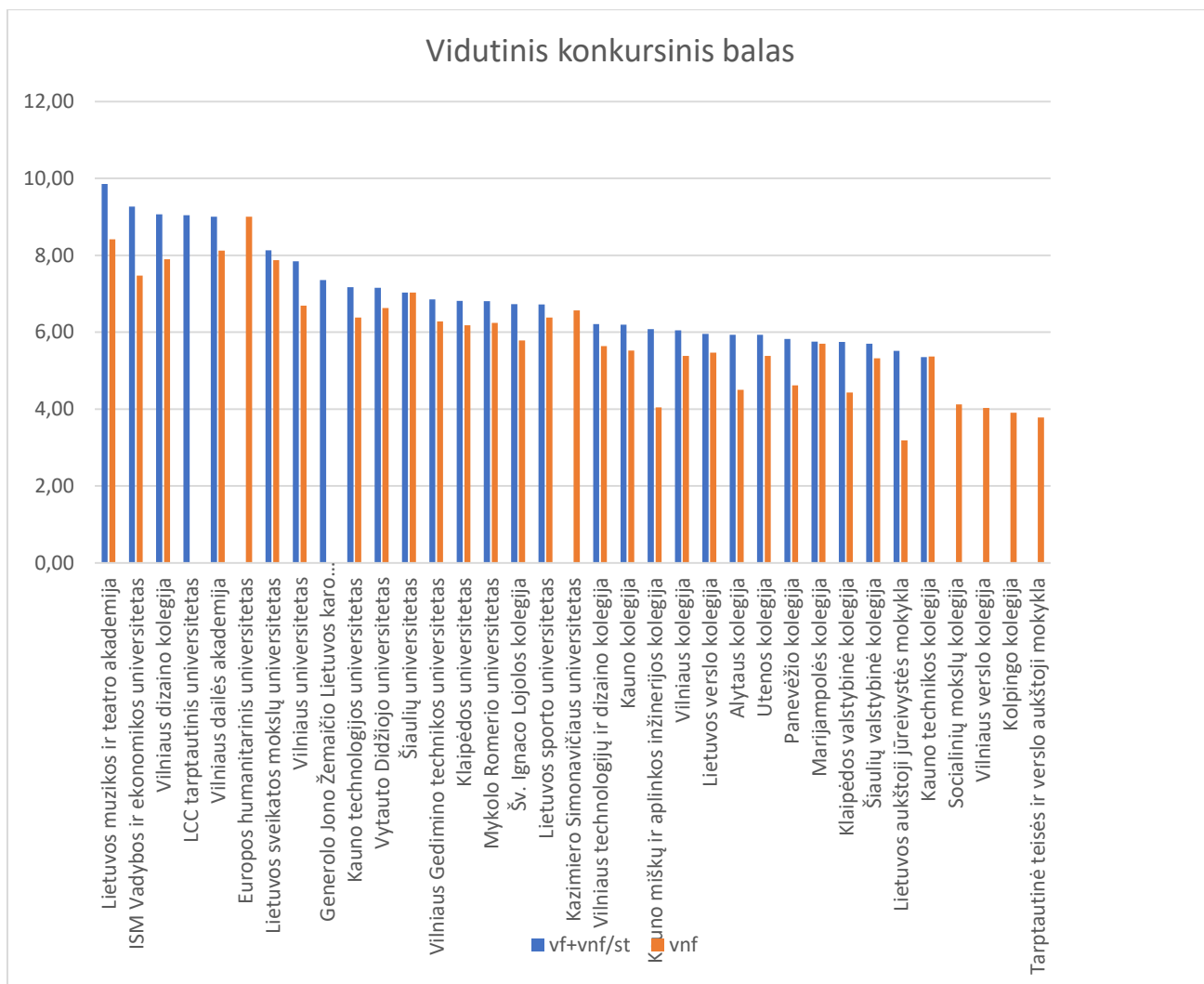
Įstojusiųjų konkursiniai balai.

Visi valstybiniai Lietuvos ir privatūs universitetai, išskyrus Balstogės universiteto filialą Vilniuje, 2020 m. tiek valstybės finansuojamoms vietoms, tiek nefinansuojamoms vietoms užimti reikalavo ne mažesnio kaip 5,4 konkursinio balo, neįskaitydami pačių mokyklų skiriamų papildomų balų.

Kolegijos bendrų rekomendacijų dėl mažiausio konkursinio balo nepriėmė. Kitaip nei universitetų atveju, švietimo, mokslo ir sporto ministro valstybės finansuojamoms vietoms nustatytą balo reikšmę 4,3 valstybės nefinansuojamoms vietoms taikė mažuma kolegijų. Alytaus kolegija nusistatė 3,5 balų reikšmę, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija – 2,5, Klaipėdos valstybinė kolegija – 2, Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla – 2, Panevėžio kolegija – 2. Vilniaus kolegija ir Vilniaus verslo kolegija į mažiausio konkursinio balo reikšmę įskaitė papildomus balus. 4 privačios kolegijos nusistatė tokius reikalavimus: Vilniaus verslo kolegija nustatė mažiausią konkursinį balą 2, Socialinių mokslų kolegija – 1, Kolpingo kolegija – 1 ir Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla – 1. Slenkstį sumažinusios kolegijos priėmė 1 670 asmenų su mažesniu kaip 4,3 stojamuoju balu (apskaičiuotu pagal mokyklų taisykles).

Abiturientams švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu nustatyti minimalūs rodikliai, palyginti su 2019 m., buvo švelnesni, nebuvo reikalaujama tam tikro brandos egzaminų vidurkio. 2020 m. juos pasiekė 16 869 stojantieji (2019 m. – 16 291) (turėjo būti išlaikyti lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos (anglų, vokiečių arba prancūzų) ir matematikos VBE bei penkių dalykų geriausių metinių įvertinimų aritmetinis vidurkis, kuris, suapvalintas iki sveiko skaičiaus, turėjo būti ne mažesnis negu 7, jeigu asmuo pretenduoja studijuoti universitete, ir ne mažesnis negu 6, jeigu asmuo pretenduoja studijuoti kolegijoje).

Valstybės finansuojamų studijų vietų sutartis su universitetais pasirašiusiųjų vidutinis konkursinis balas siekia 7,56. Aukščiausią vidutinį konkursinį balą šiemet turi priimtieji į Lietuvos muzikos ir teatro akademiją (9,85). Valstybės nefinansuojamose vietose studijuojančiųjų vidutinis konkursinis balas siekia 6,83, jis aukščiausias taip pat Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje (8,41) (Balstogės universitete ir Europos humanitariniame universitete taikoma kita balų skaičiavimo sistema, todėl jie nelyginami) (7 pav. ir 3 lentelė).

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

12 pav. Priimtųjų į universitetus ir kolegijas vidutinis konkursinis balas

Sutartis su kolegijomis pasirašiusiųjų vidutinis konkursinis balas gerokai mažesnis nei universitetų sektoriuje. Valstybės finansuojamų studijų vietų sutartis su kolegijomis pasirašiusiųjų vidutinis konkursinis balas siekia 6,03, o nefinansuojamose vietose – 4,72. Kolegijose, kuriose stojamųjų egzaminų nėra, vidutiniai balai žemesni, jie nesiekia 6 balų, o valstybės nefinansuojamose vietose – ir 5 balų, išskyrus atvejus, kai mokyklos prideda papildomų balų už jų nusistatytus rodiklius (žr. 12 pav. ir 3 lentelę).

3 lentelė. Studijų sutartis pasirašiusiųjų vidutinis konkursinis balas

Aukštoji mokykla	Studijų sutartis pasirašiusiųjų vidutinis konkursinis balas 2020 m.	
	vf+vnf/st	vnf*
Universitetai		
Balstogės universiteto filialas Vilniuje**	-	20,35
Europos humanitarinis universitetas	-	9
Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija	7,35	-
ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas	9,27	7,47
Kauno technologijos universitetas	7,17	6,38
Kazimiero Simonavičiaus universitetas	-	6,57
Klaipėdos universitetas	6,82	6,18
LCC tarptautinis universitetas	9,04	-
Lietuvos muzikos ir teatro akademija	9,85	8,41
Lietuvos sporto universitetas	6,72	6,38

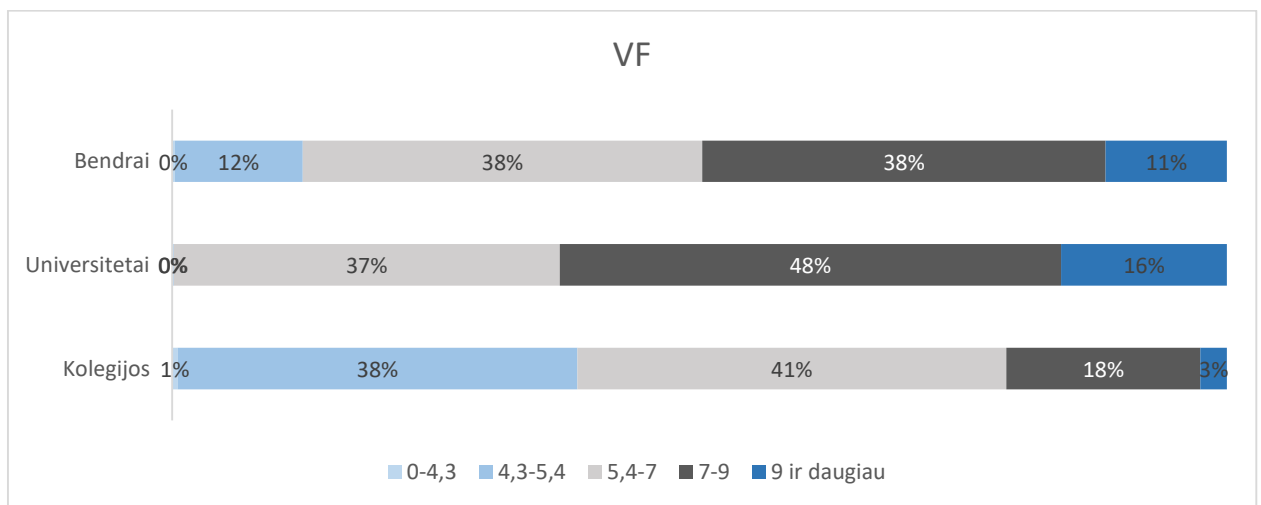
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	8,13	7,87
Mykolo Romerio universitetas	6,81	6,24
Šiaulių universitetas	7,03	7,03
Vilniaus dailės akademija	9	8,09
Vilniaus Gedimino technikos universitetas	6,85	6,28
Vilniaus universitetas	7,84	6,69
Vytauto Didžiojo universitetas	7,15	6,63
Vidutinis konkursinis balas universitetuose*	7,56	6,83
Kolegijos		
Alytaus kolegija	5,93	4,5
Kauno kolegija	6,19	5,52
Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	6,07	4,04
Kauno technikos kolegija	5,35	5,36
Klaipėdos valstybinė kolegija	5,75	4,43
Kolpingo kolegija	-	3,93
Lietuvos aukštoji jūrų inžinerijos mokykla	5,51	3,18
Lietuvos verslo kolegija	5,95	5,47
Marijampolės kolegija	5,76	5,7
Panevėžio kolegija	5,82	4,62
Socialinių mokslų kolegija	-	4,12
Šiaulių valstybinė kolegija	5,7	5,32
Šv. Ignaco Lojolos kolegija	6,72	5,78
Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla	-	3,78
Utenos kolegija	5,93	5,38
Vilniaus dizaino kolegija	9,06	7,9
Vilniaus kolegija	6,05	5,38
Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija	6,21	5,64
Vilniaus verslo kolegija	-	4,03
Vidutinis konkursinis balas kolegijose	6,03	4,72

* – vnf vietų konkursinis balas apskaičiuojamas pagal aukštosios mokyklos taisykles;

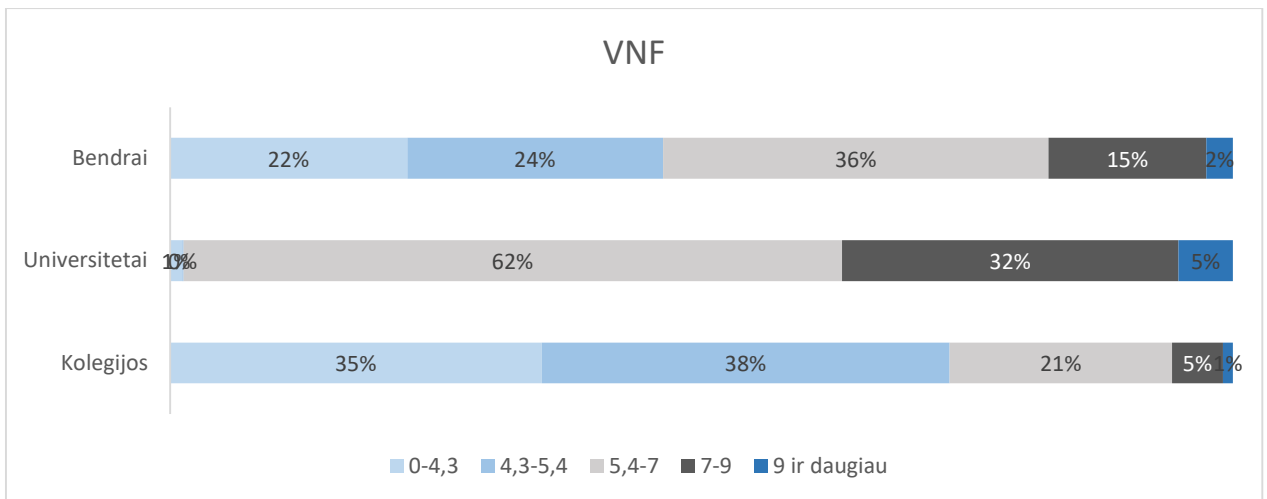
** – Balstogės universiteto filialas Vilniuje naudoja kitą konkursinio balo sandarą.

Duomenų šaltinis LAMA BPO

Priimtųjų į universitetus ir kolegijas konkursiniai balai skiriasi itin smarkiai (12 pav.), nors abiejų sektorių absolventai įgyja to paties 6 EKS ir LTKS lygio laipsnį. Universitetų rektorai ne pirmus metus pasisako, kad minimalūs rodikliai abiejuose sektoriuose turėtų būti artimi, o kolegijų reiklumas stojantiems didėtų.

a)

b)

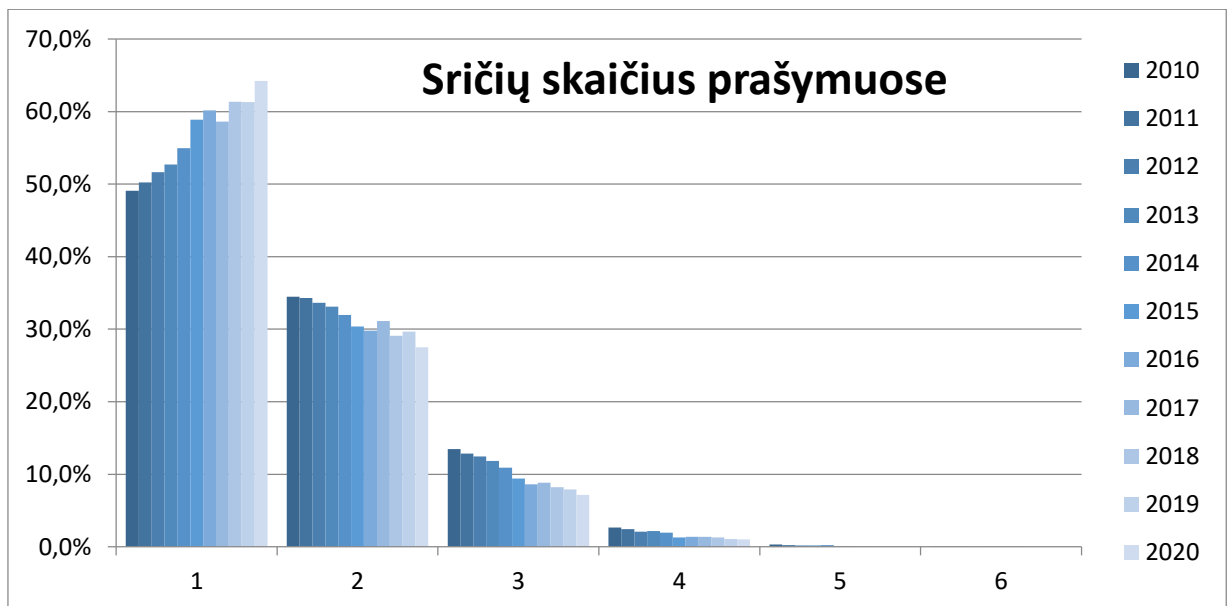
Duomenų šaltinis: LAMA BPO

12 pav. Konkursinių balų pasiskirstymas pagal aukštojo mokslo sektorius ir finansavimo pobūdį

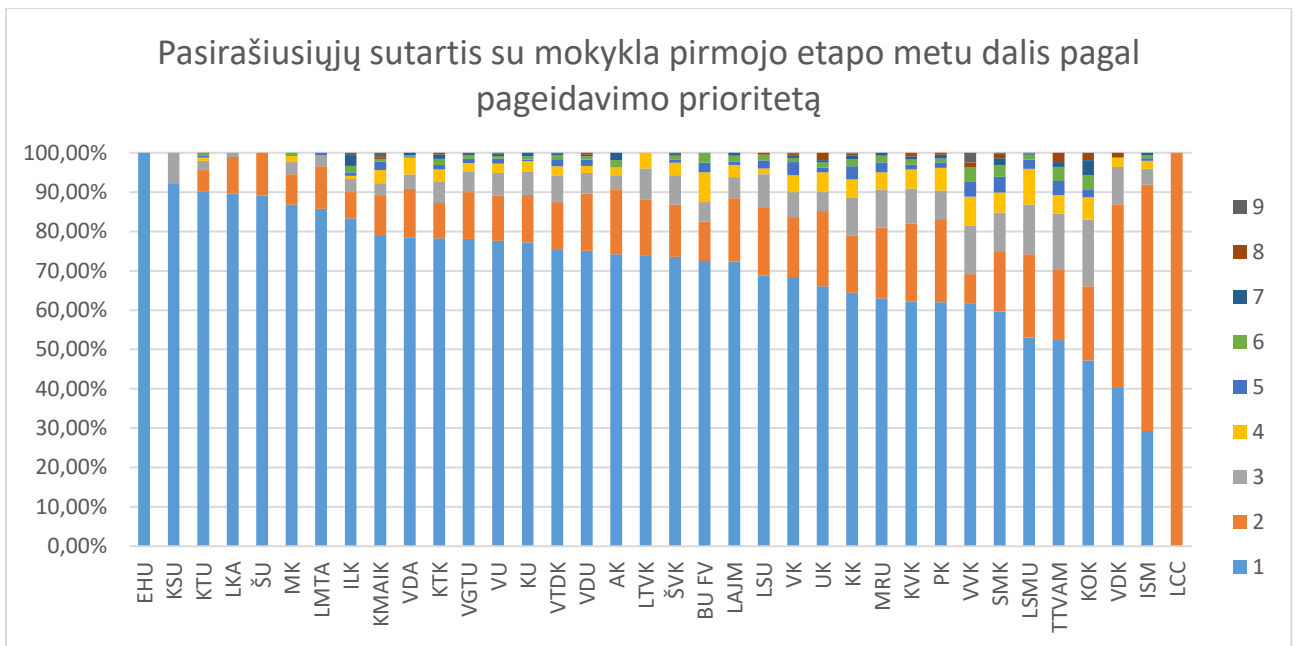
Stojančiųjų pasirinkimai.

Stojančiųjų motyvacija rinktis artimų studijų kryptių studijų programas gana stabili. 2020 m. 64,2 proc. prašymų pageidavimai yra vienos studijų srities (13 pav.).

Istojusių pagal aukščiausiu prioritetu nurodytą pageidavimą skaičius aukštosiose mokyklose svyruoja nuo 100 iki 29 proc. (14 pav.). Stojantieji sunkiau nuspėja savo galimybes, kai konkursai itin dideli (LSMU), o neretai stojantieji kai kurias aukštąsias mokyklas prašymuose numato kaip atsarginį variantą.

13 pav. Stojančiųjų prašymuose nurodomas vidutinis studijų sričių skaičius

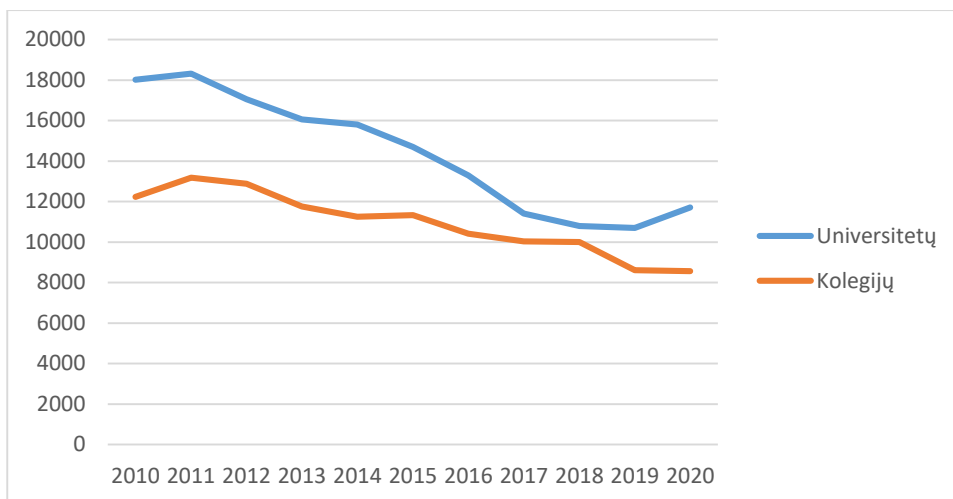
Duomenų šaltinis: LAMA BPO

14 pav. Vidutinis įstojusių prioritetą pagal aukštąsias mokyklas

Priimtųjų į aukštąsias mokyklas skaičiai.

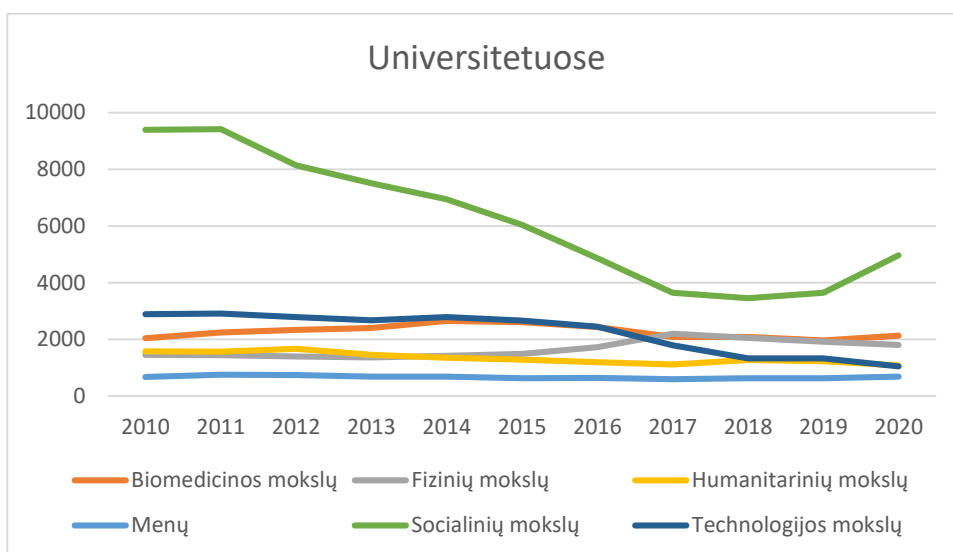
Įstojusieji į universitetus sudarė 11 708 studijų sutartis (2019 m. – 10 696), iš kurių 9 163 – valstybės finansuojamoms vietoms arba vietoms su studijų stipendija (2019 m. – 7 096). Su kolegijomis pasirašyta 8 561 sutartis (2019 m. – 8 606), iš kurių 4 302 – valstybės finansuojamoms vietoms arba vietoms su studijų stipendija (2019 m. – 4 674) (3 lentelė, 15–18 pav.).

Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyti minimalieji rodikliai – reikalavimas išlaikyti lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos (anglų, vokiečių arba prancūzų) ir matematikos VBE ir mažiausias konkursinis balas valstybės finansuojamoms vietoms užimti (į universitetus – 5,4, į kolegijas – 4,3), kuri visi universitetai ir dalis kolegijų taikė ir valstybės nefinansuojamoms vietoms, universitetų sektoriui didelės įtakos neturėjo, bet kolegijų sektoriuje labai pakeitė vietų struktūrą. Studijuoti valstybės nefinansuojamose studijų vietose sudarytos 6 804 sutartys (2019 m. – 7 532), iš jų universitetuose – 2 545 (2019 m. – 3 600), kolegijose – 4 259 (2019 m. – 3 932). Toks pokytis paaiškintinas tuo, kad didelė dalis neįveikusių universitetų slenksčio pasirinko kolegijas arba tas aukštąsias mokyklas, kur taikyta mažesnė balo kartelė nei nustatyta švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu. Tačiau į valstybės finansuojamas vietas kolegijos priėmė 8 proc. mažiau studentų negu praėjusiais metais, šiame sektoriuje liko nepanaudota 2 tūkst. studijų vietų (2019 m. – 881). Universitetų sektoriuje liko nepanaudota 1,4 tūkst. valstybės finansuojamų vietų. Nors potencialiai atitinkančių reikalavimus stojančiųjų buvo, visgi ne visų jų pasirinkimai sutapo su valstybės finansuojamų vietų pasiūla. Pasiūlos ir paklausos atotrūkiui mažinti reikia efektyvesnio ir aktyvesnio profesinio orientavimo, kita vertus, būtina išjudinti bendrojo ugdymo sektorių, nes metai iš metų didelis skaičius abiturientų nėra pasirengęs studijoms aukštosiose mokyklose, visų pirma, inžinerijos ir informatikos mokslams.

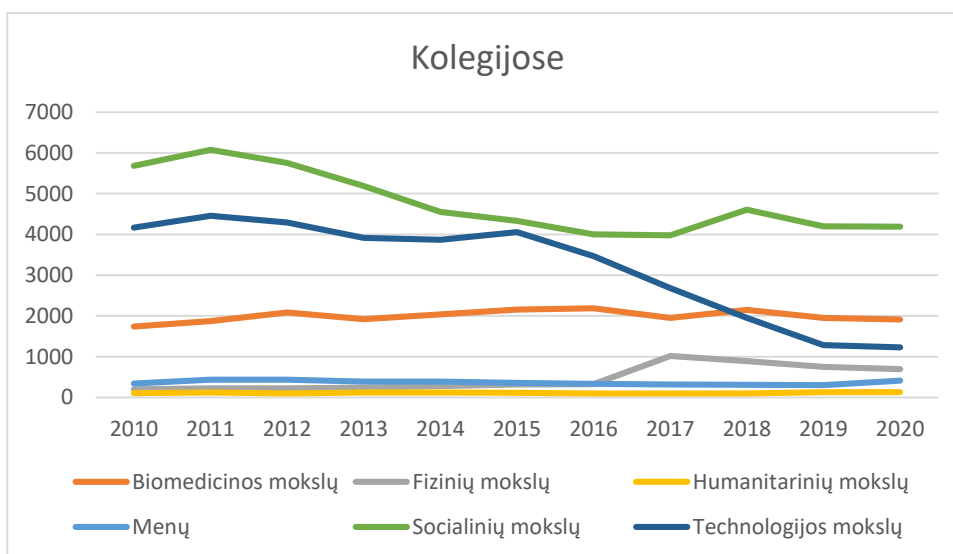
Duomenų šaltinis: LAMA BPO

15 pav. Priimtųjų skaičiaus kaita

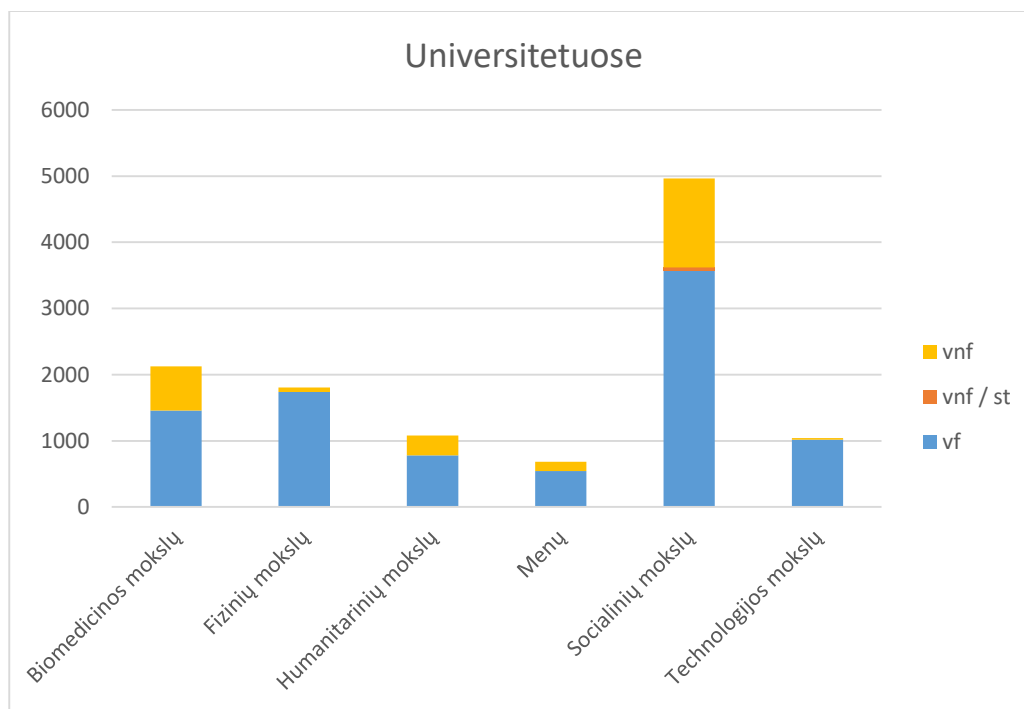
Duomenų šaltinis: LAMA BPO

16 pav. Priimtųjų skaičiaus kaita pagal studijų sritis universitetuose

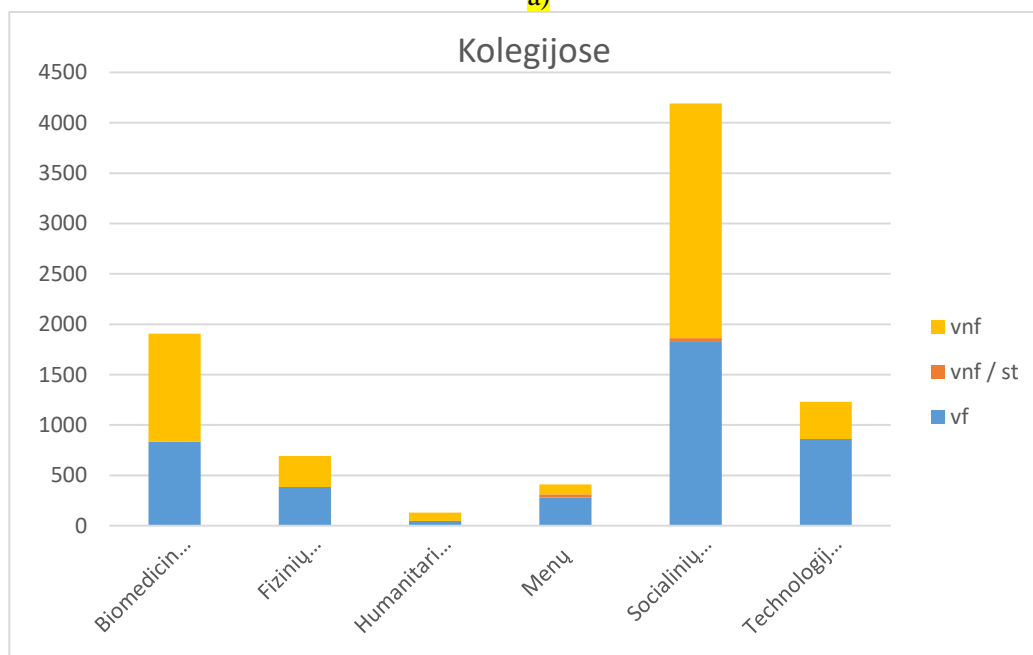

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

17 pav. Priimtųjų skaičiaus kaita pagal studijų sritis kolegijose

a)

b)

Duomenų šaltinis LAMA BPO

18 pav. Priimtųjų studijuoti pasiskirstymas pagal studijų sritis ir finansavimo pobūdį

Pastebimai ūgtelėjo Klaipėdos valstybinės kolegijos priimtųjų skaičius į valstybės nefinansuojamas studijų vietas. Gana didelis Klaipėdos valstybinės kolegijos studentų skaičiaus augimas didele dalimi pasiektas stojantiems į valstybės nefinansuojamas studijų vietas nuleidus mažiausią konkursinio balo reikšmę iki 2. Panašios taktikos laikėsi ir Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija ir Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla (4 lentelė).

4 lentelė. Su aukštosiomis mokyklomis pasirašytų studijų sutarčių skaičius

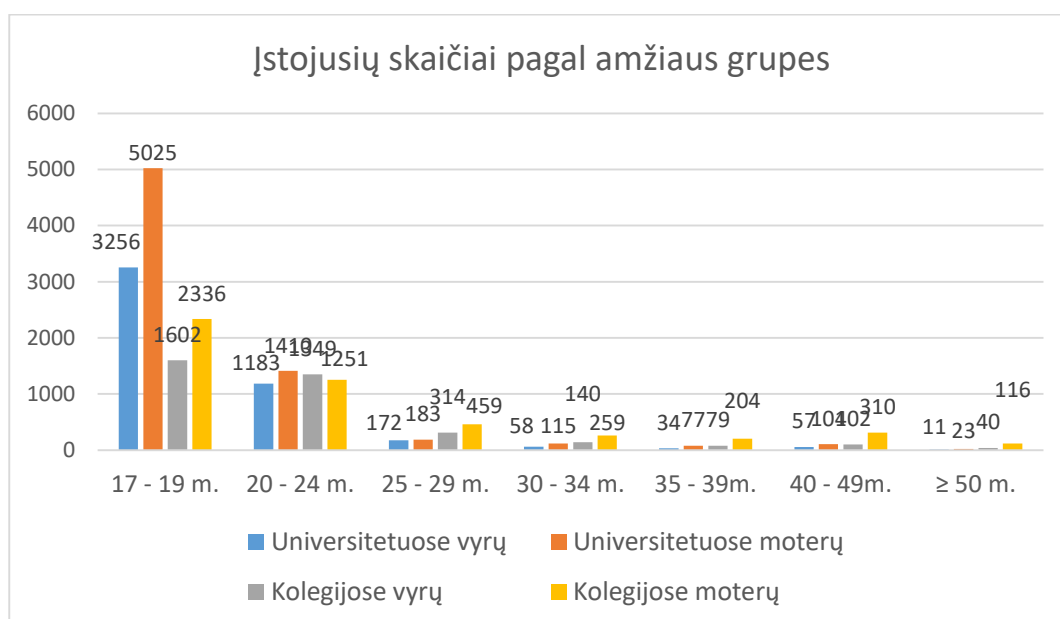
Aukštoji mokykla	Sutarčių dėl valstybės finansuojamų, studijų stipendijų vietų skaičius		Pokytis, proc. (vf+vnf/st)	Sutarčių dėl valstybės nefinansuojamų vietų (vnf) skaičius		Pokytis proc. (vnf)	Bendras pokytis, proc.
	2020 m.	2019 m.		2020 m.	2019 m.		
Universitetai							
Balstogės universiteto filialas Vilniuje	0	0	0	40	35	14	14
Europos humanitarinis universitetas	0	0	0	1	0	0	0
Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija	97	67	45	0	0	0	45
ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas	46	87	-47	113	72	57	0
Kauno technologijos universitetas	1 150	1 180	-3	108	181	-40	-8
Kazimiero Simonavičiaus universitetas	0	0	0	17	10	70	70
Klaipėdos universitetas	184	121	52	85	100	-15	22
LCC tarptautinis universitetas	1	0	0	0	0	0	0
Lietuvos muzikos ir teatro akademija	176	150	17	24	42	-43	4
Lietuvos sporto universitetas	138	84	64	101	141	-28	6
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	574	432	33	367	488	-25	2
Mykolo Romerio universitetas	335	116	189	306	311	-2	50
Šiaulių universitetas	116	52	123	36	32	13	81
Vilniaus dailės akademija	274	245	12	82	69	19	13
Vilniaus Gedimino technikos universitetas	1 173	1 107	6	164	578	-72	-21
Vilniaus universitetas	3 868	2 827	37	700	976	-28	20
Vytauto Didžiojo universitetas	1 031	628	64	401	565	-29	20
Iš viso universitetuose	9 163	7 096	29	2 545	3 600	-29	9
Kolegijos							
Alytaus kolegija	95	87	9	92	40	130	47
Kauno kolegija	1 044	1 213	-14	530	535	-1	-10
Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	118	165	-28	118	47	151	11
Kauno technikos kolegija	240	280	-14	41	110	-63	-28
Klaipėdos valstybinė kolegija	352	318	11	456	244	87	44
Kolpingo kolegija	0	0	0	67	75	-11	-11
Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla	83	81	2	71	70	1	2
Lietuvos verslo kolegija	23	31	-26	35	65	-46	-40
Marijampolės kolegija	98	56	75	55	25	120	89
Panevėžio kolegija	105	110	-5	152	62	145	49
Socialinių mokslų kolegija	0	0	0	1 349	1 504	-10	-10
Šiaulių valstybinė kolegija	225	196	15	88	95	-7	8
Šv. Ignaco Lojolos kolegija	132	66	100	29	39	-26	53
Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla	0	13	-100	98	16	513	238
Utenos kolegija	95	130	-27	102	117	-13	-20
Vilniaus dizaino kolegija	29	30	-3	64	47	36	21
Vilniaus kolegija	1 315	1 595	-18	710	613	16	-8
Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija	348	303	15	69	64	8	14
Vilniaus verslo kolegija	0	0	0	133	164	-19	-19
Iš viso kolegijose	4 302	4 674	-8	4 259	3 932	8	-1
IŠ VISO	13 465	11 770	14	6 804	7 532	-10	5

Duomenų šaltinis LAMA BPO

Šiais metais priimtų studentų vienose aukštosiose mokyklose juntamai padaugėjo, kitose – sumažėjo (4 lentelė). Universitetų sektoriuje absoliutūs studentų skaičiai šoktelėjo Vilniaus universitete ir Vytauto Didžiojo universitete. Mažiau nei praėjusiais metais studentų surinko universitetai, turintys daug inžinerijos ir technologijos mokslų studijų programų (VGTU, KTU).

Šiomet studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose konkursus laimėjo ir sutartis su aukštosiomis mokyklomis sudarė 190 (pernai – 168) užsienio lietuvių ir užsienyje vidurinių išsilavinimą įgijusių asmenų. Daugiausia jų atvyko iš Lenkijos, Norvegijos, Jungtinės Karalystės, Airijos ir Baltarusijos. 53 iš jų pasirinko Vilniaus universiteto, 20 – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, 20 – Vilniaus kolegijos, 18 – Vilniaus Gedimino technikos universiteto studijų programas.

Lietuvos aukštosiose mokyklose moterų studijuoja daugiau, negu vyrų. 2020 m. 58,6 proc. pirmakursių yra moterys, universitetuose moterų studijuoja daugiau nei vyrų, kolegijose moterų ir vyrų santykiniai skaičiai panašūs. Į kolegijas įstoja daugiau vyresnio amžiaus asmenų negu universitetuose (19 pav.).

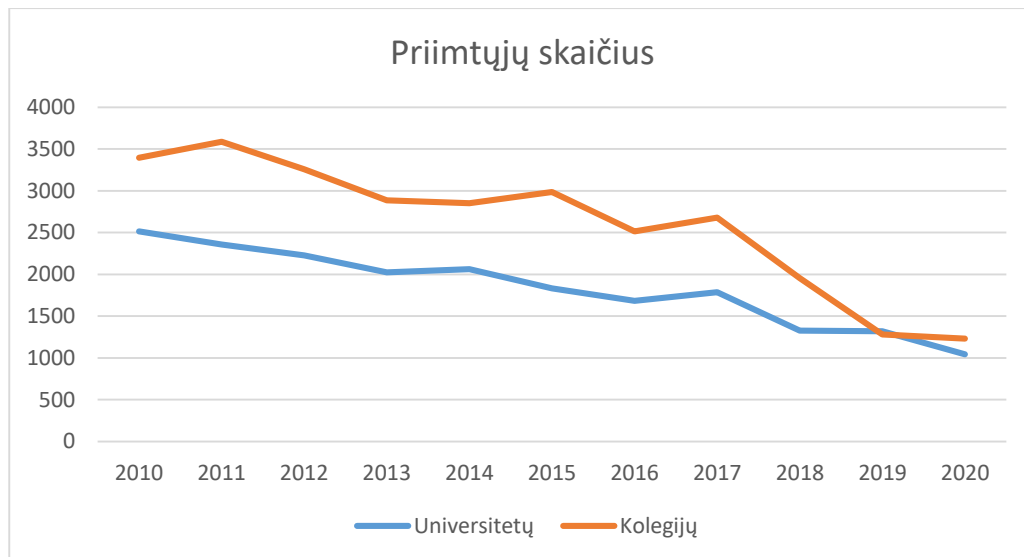
Duomenų šaltinis LAMA BPO

19 pav. Priimtųjų studijuoti pasiskirstymas pagal lytį ir amžių

Inžinerija ir technologijos (be informatikos inžinerijos)

Verslo sektorius kasmet bene labiausiai laukia informacinių technologijų, inžinerijos ir technologijos studijų programų absolventų, į tai atliepdama Vyriausybė ir ŠMSM vietų skaičių šioms studijų kryptims didina, ypač kolegijų sektoriuje, tačiau jų pradeda studijuoti vis mažiau (20 pav.). Konkurso šiose grupėse neliko, pakanka įveikti mažiausio konkursinio balo ir minimalių rodiklių slenkstį. Kolegijų sektoriuje šiemet net per du priėmimo etapus taip ir liko nepanaudotos 604 valstybės finansuojamos vietos (kartu su informatikos programomis). Universitetų sektoriuje taip pat liko 342 vietos.

Stebima tendencija itin grėsminga, nes valstybė neparengs pamainos su gamyba, procesų skaitmeninimu susietiems ekonominiams sektoriams ir mažins investicijų Lietuvoje galimybes.

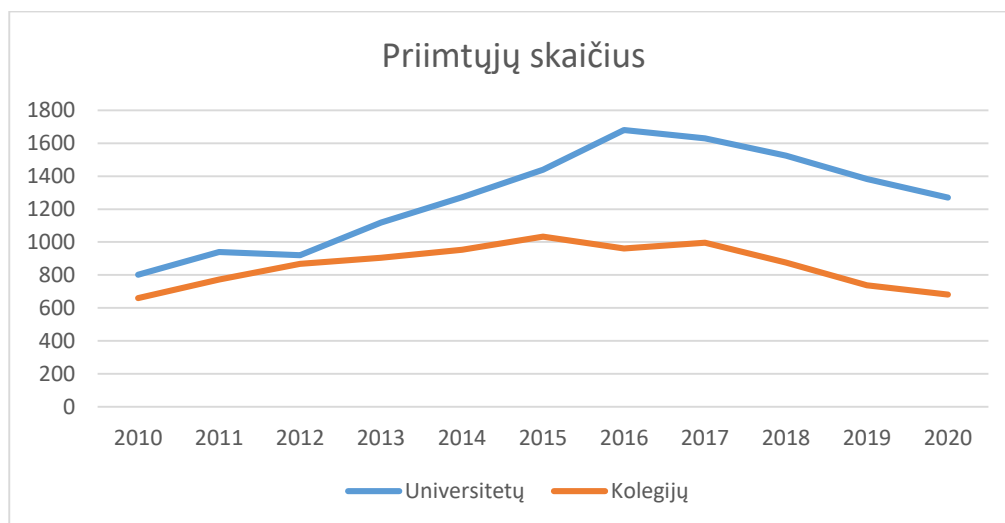

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

20 pav. Priimtųjų į inžinerijos ir technologijų studijų kryptių grupių programas skaičiaus kaita

IT specialistų rengimas.

Kasmet vis daugiau skatinama stoti į su informacinėmis technologijomis susijusias studijų programas, skiriama daugiau valstybės finansuojamų vietų (vien universitetams skirta 1 580 valstybės finansuojamų vietų, nepanaudotų liko pusketvirto šimto). Deja, šios kryptių grupės stojančiųjų potencialas taip pat išsisėmė (21 pav.). Tą rodo ir informacinių technologijų VBE pasirinkimo tendencijos, ir priimtųjų skaičiai.

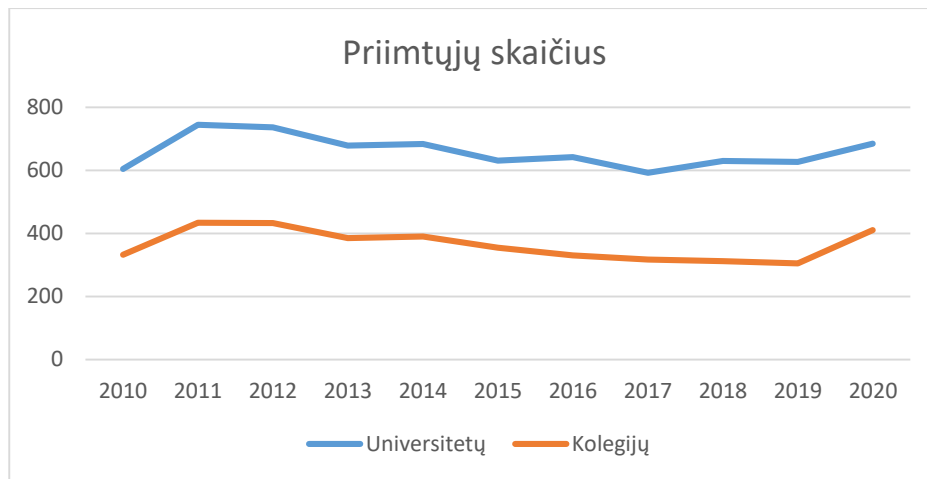

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

21 pav. Priimtųjų į IT kryptių studijų programas raida

Menai

Universitetų sektoriuje Menų studijų kryptių grupėje nuo 2017 m. atsisakyta studijų krepšelio modelio, išskyrus architektūros studijas. Stojamųjų egzaminų buvo organizuojama daugiau, nes kiekvienas universitetas egzaminus vykdė savarankiškai, todėl stojančiajam, kuris atsargai rinkosi ir kitą aukštąją mokyklą, teko laikyti ne vieną egzaminą. Kvotos buvo paskirtos atskiroms studijų programoms, tačiau papildomo priėmimo metu buvom sudaryta galimybė atsižvelgti į paklausą ir kvotos pakoreguotos. Tai leido panaudoti visus skirtus studijų krepšelius. Lankstesnį principą palydėjo ir didesnis priimtųjų skaičius (22 pav.).

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

22 pav. Priimtųjų į menų kryptių grupės programas skaičiaus kaita

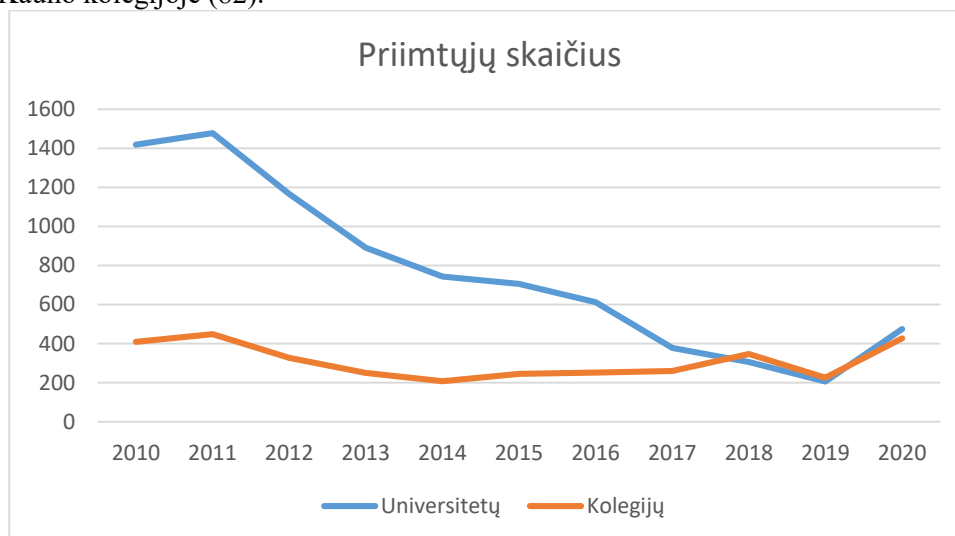
Priėmimas į ugdymo studijų kryptių grupės studijų programas.

Šiais metais ugdymo mokslų kryptių grupės studijų programos sulaukė didelio stojančiųjų dėmesio. Tikėtina, kad tai paskatino Vyriausybės pritarimas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos teiktai iniciatyvai, kuria siekiama skatinti gabius ir motyvuotus stojančiuosius rinktis pedagogo profesiją. 300 eurų stipendijas kas mėnesį gaus visi 2020 m. įstojusieji į valstybės finansuojamas pedagoginių studijų vietas. Stipendijas gaus studentai, kurie studijuoja be skolų. Numatyta, kad tokios stipendijos būtų mokamos 845 pedagogines studijas pasirinkusiems asmenims: 585 įstojusiems į bakalauro studijas, 210 įstojusių į pedagogikos profesines studijas ir 50 pasirinkusių pedagogikos gretutines studijas. 2020-aisiais būsimųjų pedagogų stipendijoms numatoma skirti per 1 mln. eurų.

Motyvacijos vertinime, kuris būtinas pretenduojant į pedagogo kvalifikaciją teikiančias studijų programas, šiemet dalyvavo net 1 633 asmenys. Teigiamą motyvacijos įvertinimą, kuris reikalingas stojant į pedagogo kvalifikaciją teikiančias studijų programas, gavo 1 579 jame dalyvavusieji asmenys (2019 m. – 703). Studijuoti ugdymo studijų programose pasirašyta 901 studijų sutartis (2019 m. – 429), iš jų 580 valstybės finansuojamose vietose (2019 m. – 249).

Universitetai į šias studijas šiemet priėmė 474 studentus (2019 m. – 205) (23 pav.). Kolegijų sektoriuje į švietimo ir ugdymo kryptių grupę priimti 427 studentai (2019 m. – 224) (19 pav.). Verta pabrėžti, kad nuo 2019 metų už teigiamą motyvacijos įvertinimą papildomų balų neskiriama, todėl priimti asmenys turi geresnius brandos atestatų rodiklius ir, manytina, yra geriau pasirengę studijoms.

Daugiausia būsimų pedagogikos studentų pasirenko Mokomojo dalyko pedagogikos studijas Vytauto Didžiojo universitete (123), Vaikystės pedagogiką Vilniaus kolegijoje (98) ir Ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą Kauno kolegijoje (82).

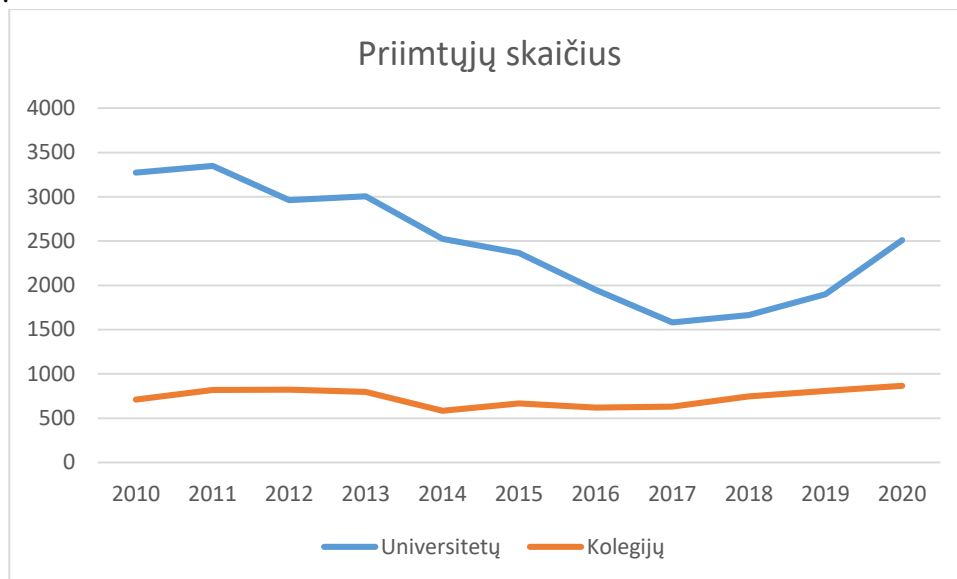

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

23 pav. Priimtųjų į ugdymo studijų kryptių grupės programas skaičiaus kaita

Priėmimas į socialinių mokslų studijų programas

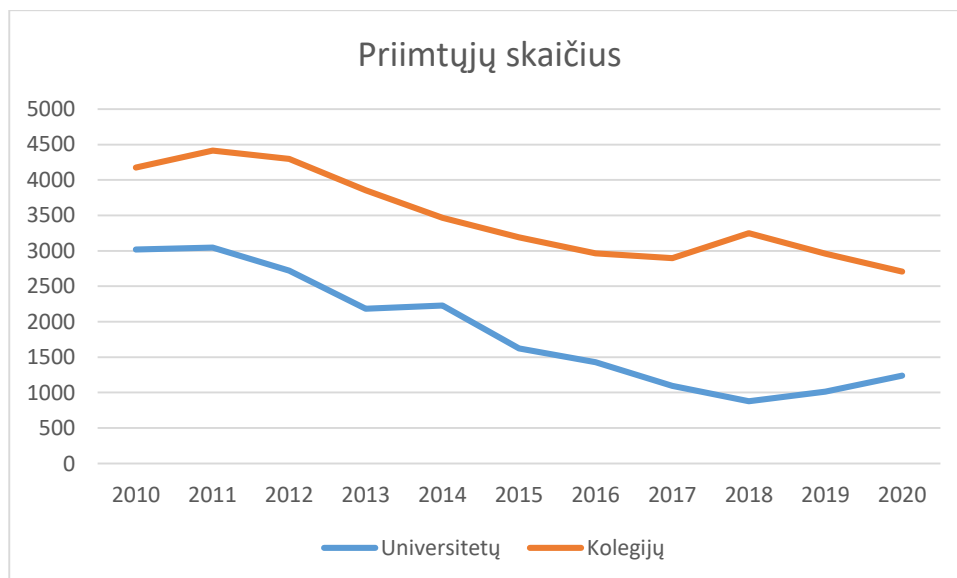
Trauka į socialinius mokslus auga nuo 2017 metų, šiemet ji itin juntama, ypač universitetų sektoriuje (24 pav.).

24 pav. Priimtųjų į socialinių mokslų studijų kryptių grupės programas skaičiaus kaita

Priėmimas į verslo ir viešosios vadybos studijų programas

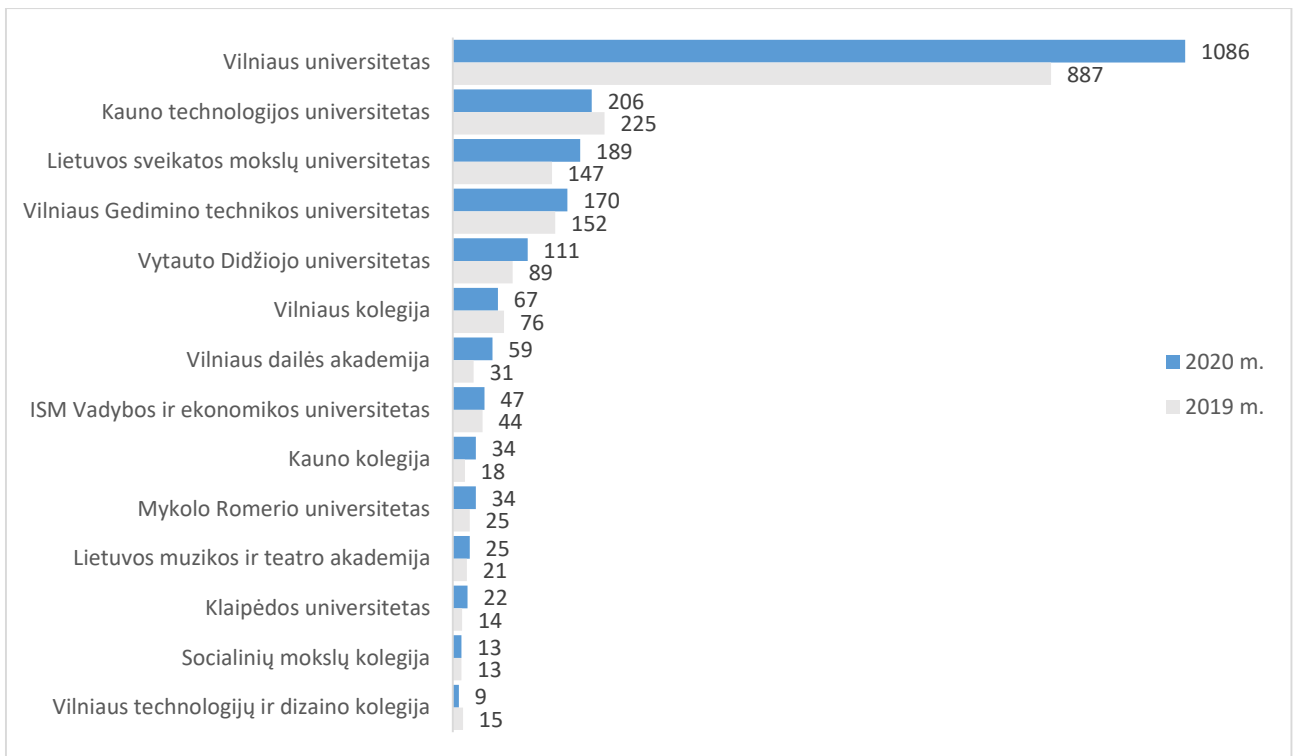
Trauka į verslo ir viešosios vadybos studijų programas kolegijų sektoriuje pradėjo mažėti, čia liko daugiau kaip 700 laisvų valstybės finansuojamų vietų, tačiau studentų pastebimai ūgtelėjo universitetų sektoriuje (25 pav.).

25 pav. Priimtųjų į verslo ir viešosios vadybos studijų programas skaičiaus kaita

100 balų valstybinių brandos egzaminų įvertinimus gavę stojantieji.

Šių metų priėmimo studijų sutartis sudarė net 2 080 asmenų, šiais ar ankstesniais metais gavusių bent po vieną šimto balų valstybinių brandos egzaminų įvertinimą (2019 m. – 1 762) (26 pav.).

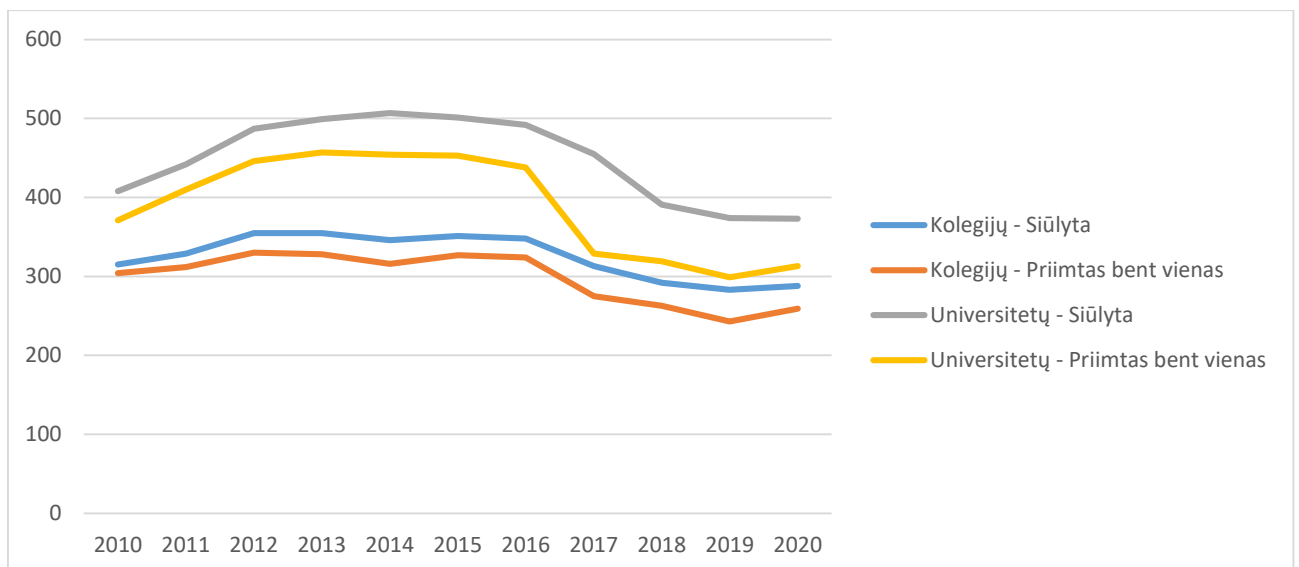

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

26 pav. Pasirašiusių studijų sutartis VBE šimtukininkų skaičius pagal aukštąsias mokyklas

Studijų programos.

Universitetų ir kolegijų siūlomų priėmimui studijų programų nuosekliai mažėja nuo 2017 m. (27 pav.). 2020 m. stojantieji pasiūlyta 618 studijų programų (2019 m. – 614, 2018 m. – 683). 37 programos liko nerentabilios ir priėmimo pabaigoje, priėmimas įvyko į 581 studijų programą.

Duomenų šaltinis: LAMA BPO

27 pav. Studijų programų skaičiaus kaita

Populiariausios studijų programos.

Populiariausių programų dešimtukai, palyginti su praėjusiais metais, pakito nedaug. Universitetų visų finansavimo formų dešimtuose į pirmųjų pozicijų neapleidžia Teisė Vilniaus universitete ir Medicina Lietuvos sveikatos mokslų universitete. Vienuoliktuke yra net 5 Vilniaus universiteto studijų programos, dvi

programos atiteko Vilniaus Gedimino technikos universitetui, po vieną – Lietuvos sveikatos mokslų, Kauno technologijos ir Mykolo Romerio universitetams (5 lentelė).

Kolegijų sektoriuje pagal visas finansavimo formas 6 pozicijas dešimtuose užėmė Socialinių mokslų kolegija, 4 – Vilniaus kolegija. Pirmoji vieta atiteko Vilniaus kolegijos Tarptautinio verslo programai (4 lentelė).

Valstybės finansuojamų vietų dešimtuko lyderis – Vilniaus universiteto Teisės programa (5 lentelė). Net šešias vietas vienuoliktuke užima Vilniaus universiteto programos, dvi – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto programos, po vieną – Kauno technologijos, Vilniaus Gedimino technikos ir Vytauto Didžiojo universitetų studijų programos. Po dvi dešimtuko programas priklauso informacinių technologijų kryptims ir medicinai.

Kolegijų sektoriuje didžiausią studentų skaičių valstybės finansuojamose studijų vietose surinko Vilniaus kolegijoje vykdomos Tarptautinio verslo ir Programų sistemų programos. Nemažai studijų sutarčių pasirašyta ir Kauno kolegijoje vykdomoje Logistikos programoje (5 lentelė).

5 lentelė. Didžiausią visų finansavimo formų studentų skaičių surinkusios studijų programos

Eil. Nr.	Aukštoji mokykla	Studijų programa	Pasirašiusieji sutartis dėl vf+vnf/st+vnf vietų
Universitetai			
1	Vilniaus universitetas	Teisė	335
2	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Medicina	306
3	Kauno technologijos universitetas	Programų sistemos	241
4	Vilniaus universitetas	Ekonomika	209
5	Vilniaus universitetas	Medicina	197
6	Vilniaus universitetas	Politikos mokslai	181
7	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	Kūrybinės industrijos	176
8	Mykolo Romerio universitetas	Teisė ir ikiteisminis procesas	171
9	Vilniaus universitetas	Tarptautinis verslas	155
10	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	Pramogų industrijos	126
Kolegijos			
1	Vilniaus kolegija	Tarptautinis verslas	236
2	Socialinių mokslų kolegija	Estetinė kosmetologija	192
3	Vilniaus kolegija	Bendrosios praktikos slauga	179
4	Socialinių mokslų kolegija	Transporto ir logistikos verslas	164
5	Socialinių mokslų kolegija	Kūrybos ir pramogų industrijos	152
6	Vilniaus kolegija	Ryšiai su visuomene	145
7	Socialinių mokslų kolegija	Tarptautinė prekyba ir muitinės logistika	144
8	Socialinių mokslų kolegija	Marketingas ir reklamos kūrimas	141
9	Vilniaus kolegija	Programų sistemos	134
10	Socialinių mokslų kolegija	Teisė	114

Duomenų šaltinis LAMA BPO

5 lentelė. Didžiausią valstybės finansuojamų vietų (vf+vnf/st) studentų skaičių surinkusios studijų programos

Eil. Nr.	Aukštoji mokykla	Studijų programa	Pasirašiusieji sutartis dėl vf vietų
Universitetai			
1	Vilniaus universitetas	Teisė	250
2	Kauno technologijos universitetas	Programų sistemos	237
3	Vilniaus universitetas	Ekonomika	205
4	Vilniaus universitetas	Medicina	171
5	Vilniaus universitetas	Politikos mokslai	165
6	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	Kūrybinės industrijos	129
7	Vilniaus universitetas	Tarptautinis verslas	127
8	Vilniaus universitetas	Programų sistemos	124

9	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Medicina	116
10–11	Vytauto Didžiojo universitetas	Psichologija	114
10–11	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Veterinarinė medicina	114
Kolegijos			
1	Vilniaus kolegija	Tarptautinis verslas	179
2	Vilniaus kolegija	Programų sistemos	96
3	Kauno kolegija	Logistika	80
4	Vilniaus kolegija	Reklamos vadyba	76
5	Vilniaus kolegija	Bendrosios praktikos slauga	73
6	Vilniaus kolegija	Buhalterinė apskaita	64
7	Kauno technikos kolegija	Automobilių techninis eksploatavimas	63
8	Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija	Grafinis dizainas	62
9	Vilniaus kolegija	Ryšiai su visuomene	61
10	Kauno kolegija	Bendrosios praktikos slauga	58

Duomenų šaltinis LAMA BPO

2020-09-25

Parengė: Pranas Žiliukas